

Ազգ

7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2016 ՈՒՐԲԱԹ 37(5437)



ՄԱԿ-ի նոր գլխավոր ֆարսուղար Գուսերրեսը Գյուլբենկյան հիմնարկության անդամ է

Ինչպես ծանուցում է գերմանական dpa գործակալությունը, երեկ Նյու Յորկում Պաշտոնապետ հաստատվեց, որ Անվանագրության հարկերի միսուսն հնչել է ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարի Պաշտոնապետի Գուսերրեսի անունը, որ ՄԱԿ-ի Փախստականների հարցով հանձնակատարն էր: Որ հենց նա է լինելու Բան Կի Մունի փոխարինող Պաշտոնապետ, կասկած չի հարուցում, քանի որ ՄԱԿ-ի լիազորված միսուսն փոխարինողը ձեռնարկված է կրում: Իսկ եվրոպական «Orb» կայքըն էլ իրազեկում է, թե 2013-ից ի վեր Գուսերրեսը Գալուս Գյուլբենկյան հիմնարկության հոգաբարձուների խորհրդի ակտիվ անդամ է եւ կդառնա Վարկերի միջուկը 2018 թվականը: **Մ.Ն.**

ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹՅԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Արցախին սղառնում է այն, ինչ լուսահեղ Նախիջեանում

«Լոզանում մենք հունաստանի սվեցին էգեյան ծովի կղզիները, որտեղից բղավոցն անգամ լսելի է մեր ափին: Այնտեղ մենք ունենք մզկիթներ եւ սրբատեղիներ»: Դեռի մեր իրականությունն ռուս սալով այս լի-սի խոսքերը, որոնք լուսահեղ են թուրքիայի սուլթան Երդողանին, կարող են մուսուլմանները, արդեն ձեռնարկ, շատ ավելի ուժգին. իսկ ինչ վիճակ է սիրում մեզ լուսահեղված արեւմտյան եւ հարավ-արեւմտյան ողջ սահմանագծի երկայնքով՝ Ճաղուս եւ Գառնա-նիճ գյուղերից մինչեւ հարավ՝ Ազարակ: Ոչ թե բղավոցը, այլ ռուսական անգամ կարելի է լսել «զեքի այն ափից»: Իսկ ինչ ասել մեր սրբատեղիների մասին, որոնք ի սարբերություն հունական կողմի մզկիթներին, ֆանդել են, լողծել, վերածել լողիզոնների, իսկ Ջուղայի խաչքարերի գերեզմանը միջազգային կազմակերպությունների աչքի առաջ արեւելյան թուրքերը ֆանդել են ֆաւ առ ֆաւ, բոլորովին անդադրեցին մնալով...

Այս հոդվածի նախապես 1923 թ.ի Լոզանի դաշմանագրի հետեւանները մնալով չէ, ոչ էլ Սուլթանի լողիզոնների՝ Լոզանում իր երկրի կրած լուսահեղի մասին, որին հրաշալի անդրադարձել է ռուսաստանցի խաչքարի ֆաղաֆազ Սահալովը Տարատվը (ՏԵՆ՝ մեր 11-րդ էջը): Դա մեր երկրորդ լուսահեղի մասին էր, երկու լուսահեղներում էլ Տեղափոխությանը: Առաջինը 1921 թ.ի Մոսկվայի ու Կարսի ռուս-թուրքական դաշմանագրի էր, որը լուսահեղվեց մեզ բոլեւիզմի երկու ֆեմալականների կողմից: Դավաճանական այդ դաշմանագրով առաջին հերթին զոհվեց եւ անհավակնվեց Հայաստան-Թուրքիա՝ այսպես կոչված սահմանագիծը վերելից մերեւել, եւ երկրորդ հերթին մոզոնվեց Նախիջեանի՝ այսպես կոչված ինքնավար հանրապետությունը: Երկու լուսահեղներում էլ թելադրող եղավ Թուրքիան, երկու դեղում էլ Տեղափոխությանը: Առաջինը անմիջական, համասարած ցեղասպանական գործողություններով, իսկ երկրորդը՝ արեւելյան իր զարմիկների ձեռքով՝ հանգրվանային, հասկանալի առ հասկանալի, հայաթափությանը, որը շարունակվում է մինչեւ օրս՝ հայկական լուսահեղի ֆուր հետեւանակն ոչնչացմամբ:

Ահա այս մասին է մանրամասնորեն գրել նշանավոր հրատարակախոս Ջորջ Բալայանը մեր այս համարի 8-9 էջերում հրատարակված ծրագրային իր հոդվածում, խոսելով նաեւ միջազգային ուժերի, այդ թվում բոլեւիզմի Ռուսաստանի հանցավոր թողությունների մասին:

Միջազգային այդ ուժերը, դրանք կոչվեցին ԵԱԳ, Միջազգային խումբ թե եռանախագահող երկրներ, այժմ փորձում են դիվանագիտական եւ այլ կարգի ճնշումներով մեզ թելադրել իբր բանակցային այնպիսի լուծումներ, որոնց տեղի սալու դեղում Արցախի համար կստեղծվեն նույն դաշմանակները, ինչ Նախիջեանում, 1921-1950 թթ.ին: Միջազգային այդ միջնորդները բոլորովին անարբեր են Արցախի եւ Հայաստանի Հանրապետության հետագա անվանագրության, հայկական կենսական սարածոների ապահովությունը երաշխավորող ռազմավարական դիրքերի անհրաժեշտության նկատմամբ: Առանց որեւէ զիջում լուսահեղելու Թուրքիային եւ Արբեղանին՝ առաջին հերթին աղաքափակվում լուսահեղելու նրանցից, նրանք ներկայիս փորձում են կորզել ռուսները, որոնց հանձնումը կամ զիջումը բերելու է Արցախի հայաթափմանը, անկասկած:

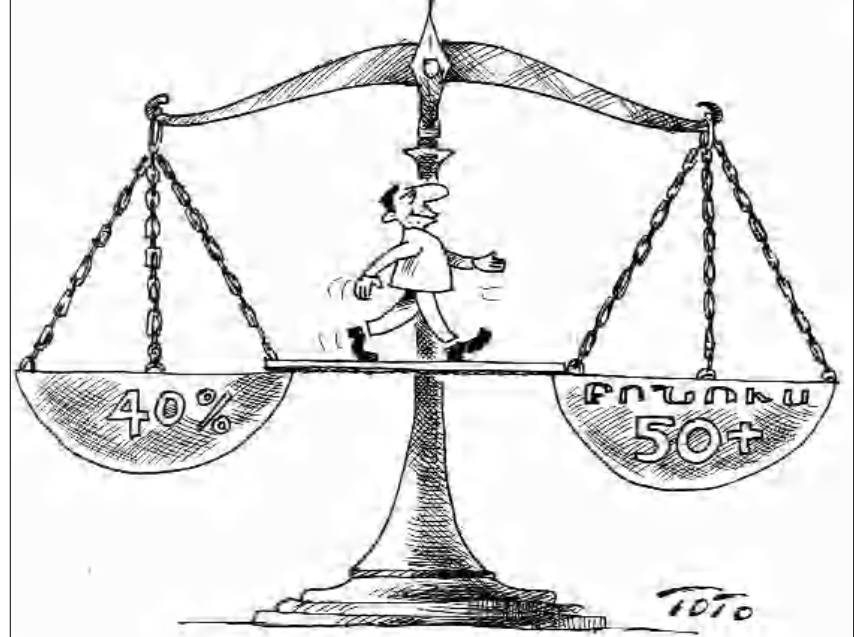
Այնպես որ, 90 տարի հետո դեռակատարները մնում են նույնը, գործողությունները՝ նույնանախագահ, միայն մեթոդներն են արբեր:

ՀԱՄԱՐ ԿԱՆՈՒՄ

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉՍԵՐՅԱՆ

Ո՞վ է ընդդիմությունը

Հետաքրքիր է ասել ԲՀԿ-ական լուսահեղավոր Սիմոն Սեֆրանյանը խորհրդարանում: Նա ակնարկել է, որ հոկտեմբերի 2-ին տեղի ունեցած Գյուլբենկյան եւ Վանաձորի ընտրություններում իրականությունը փորձարկում էր, թե նոր ընտրակարգով ընտրություններին ի՞նչ վարագիծ է դրսևորելու ընդդիմությունը ֆաղաֆազե նշանակելիս, համախմբվելու է, թե ոչ: Ըստ այդմ էլ հետո խորհրդարանական ընտրություններին մոզելի թերություններից հետեւություններ անելով եւ ընդդիմության լուսահեղի հիման վրա՝ սրբաբերելու է իր լուսահեղը: Լուսահեղավորի դիտարկմամբ իսկապես իրենց ընդդիմությունն հռչակած միավորներն էլ լուսահեղ է հետեւություններ անեն, որովհետեւ երկրի համար միտնումը չէ, թե ինչպես կախափակվում խորհրդարանը, կկարողանա՞ արդյունավետ որոշումներ կայացնել, եթե, ասենք, 66 լուսահեղավոր լինի իրականական, 65՝ ոչ իրականական կուսակցություններից: Մեր կողմից ասենք, որ եթե այդպես լինի կամ դրան մոտ այլ լուսահեղ՝ խորհրդարանը կվերածվի մեծ տուկայի (թող ներեն ինձ աղաքա լուսահեղավորները), որտեղ ոչ մի խնդրի շուրջ սակարկությունը չի կայանա, այդպիսով խորհրդարանը դարձնելով անզուտ եւ անարդյունք մնալով մեր մի վայր: Ինչ է լինելու հիմա Գյուլբենկյան եւ Վանաձորում, ինչպես է աղաքա-



սելու ավագանին, որտեղ բացարձակ մեծամասնություն հասկացությունը խիստ հարաբերական է լինելու, ինչպես են աղաքափակում ֆաղաֆազեները, որոնք դեֆակտո բացարձակ մեծամասնություն չեն ունենալու, լինեն այսպես կոչված ընդդիմության առաջադրած, թե՛ ՀՀԿ-ի: Միթե այդ ֆաղաֆազեները գործերի ընթացքը դանդաղելու է միայն այն լուսահեղում, որ ավագանին մեծադեպ բզկվելու է սարածայնություններից:

Համեմայնդեղա՝ այս օրերին դիտելով խորհրդարանում միմյանց նկատմամբ լուսահեղները փոխարձակության մեջ զսնվող, Գյուլբենկյան եւ Վանաձորի ավագանու մանդատների բաշխման առիթով մաթեմատիկական որոշում ձեռքից զիջություն կասկածի սակ դնող ուժերի լուսահեղը՝ մեծամասնություն այս ընտրություններում չի ստացել, անգամ ՀՀԿ-ն Գյուլբենկյան մնացել է 35-37 տոկոսի սահմանագծում, իսկ Վանաձորում համեմատաբար ցածր միջի վրա, ու անհասկանալի է, թե ինչպես են հաշտության եղբեր զսնելու այժմ անհաշտ թվացող 4-5 ուժեր:

Թուրք-արբեղանական ջանքերն առայժմ արդյունավետ են հունգարիայի խորհրդարանում

ԱՆԱՐԻՏ ՀՈԿՍԵՓՅԱՆ

Գերմանիա

Հունգարիայի խորհրդարանի Կանաչների խմբակցության 5 լուսահեղավորի՝ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման օրենսդրական նախաձեռնությունը հաջողություն չի գրանցել, հոկտեմբերի 5-ին իրազեկվում է թուրքական TRT-ի գերմաներեն կայքը: Արաբիկ հարաբերությունների հանձնաժողովը չի ընդունել նրանց հայցադիմումը, եւ ինչպես լուսահեղ է բացահայտում, 199 մանդատ ունեցող հունգարական խորհրդարանում կառավարող «Ֆիդես» (Fidesz), ինչպես նաեւ երկրորդ մեծ «Յոբբիկ» (Jobbik) (ամբողջական անունը՝ «Շարժում հանուն ավելի լավ Հունգարիայի») կուսակցությունները դեմ են եղել դրան: Անհաջողությանը նախաձեռնում են Բուդապեշտում Թուրքիայի դեսպան Շաֆի Ֆախիլ, Արբեղանի դեսպան Վիլյամ Գուլբենկյան, ինչպես նաեւ՝ Հունգարիայում ձեռնակատար

Ֆախիլ Բաւարի ջանքերը: Խորհրդարանի արաբիկ հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ, «Յոբբիկ» կուսակցության անդամ Մարթոն Գյոնգոլոսի հաղորդել է, թե ձիւս չի համարում, որ ֆաղաֆազե կուսակցությունները լուսահեղական իրադարձությունների վերաբերյալ իրենց տեսակետն են հայտնում: Այդ թեմաների մնությունը միջի զբաղվեց լուսահեղաներն ու իրավաբանները: Այդպիսի ֆայլերից միջի խուսափել, ֆայլեր, որ շատ ձայն հավաքելու նախաձեռնում են: Ազգային խորհրդարանները նման հարցերում լուսահեղանախագահություն միջի դրսևորեն, ռուս լուսահեղ է փոխանցել արաբիկ հարցերի հանձնաժողովի նախագահը: Թուրքիայի դեսպանն էլ ընդգծել է, թե հայցադիմումը մերժվել է նաեւ նախորդ տարի: Մեր կողմից հավելենք, որ հունգարական լուսահեղանախագահների զնախաձեռնումը «Յոբբիկ» կուսակցությունը նեոֆաշիստական, շեշտված ազգայնամուլ բնույթ ունի: Իսկ Հոլոքոստն ու-

 <p>Նախիջեանը ձեղասպանության զոհն է</p> <p>էջ 8-10</p>	 <p>Զեյնեյանի Մարտինյան դարձյալ էկրաններում</p> <p>էջ 9</p>	 <p>Թուրքիան ուզում է փոխել սահմանները</p> <p>էջ 11</p>
--	---	---

ՌԱԿ-Ի ՀԱԶՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՏԻՄ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Հոկտեմբերի 2-ը թերեւս ամենակարեւոր օրն էր սեղական ինքնակառավարման մարմինների (ՏԻՄ) ընտրություններում: Հայաստանի բազմաթիվ մարզերում՝ քաղաքներում և գյուղերում սեղի ունեցան քաղաքացիներ, գյուղացիներ և համադասարանաբար դրանց ավագանիների փոփոխություններ, որոնք մեծամասամբ անցան բուռն ընտրաշարժի մթնոլորտում, փոփոխությունների հոծ զանգվածների մասնակցությամբ: Բազմաթիվ կուսակցություններ, համրությամբ շատ հայտնի կամ բոլորովին անհայտ, իրենց թեկնածուներն էին առաջադրել հասկալի այն բնակավայրերում, որտեղ կուսակցական կառույցներ ունեն:



Ինչպես սեղակացվել էր նախադեմ, Ռանկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը, հիմն ընդունելով ՌԱԿ համագումարի հանձնարարականը, որտեղ էր ակտիվորեն մասնակցել ՏԻՄ ընտրություններին ոչ միայն իր ուժերը փորձարկելու, այլև կուսակցական իր կառույցները աշխուժացնելու, քաղաքացիներին, ակումբներին և անդամներին ակտիվացնելու, նրանց խորհրդարանական առաջիկա ընտրություններին նախադասարանաբար անհրաժեշտ էր:

Շուրջ երկու ամիս սեռած եռանդուն աշխատանքներից հետո սղոտաբերները արդարացան և արդյունավորվեցին: ՌԱԿ-ի Եղվարդի, Վանաձորի, Սոփիականի, Եղեգնաձորի, Սեւանի, Վարդենիսի, Սիսիանի և Մասիսի ակումբներն ու քաղաքները, ՌԱԿ Հանրապետական վարչության համաձայնությամբ և հաստատմամբ առաջադրել էին իրենց թեկնածուներին, որոնք, ըստ ամենայնի, աշխատել էին հրաշալի՝ համադասարանաբար բուսկներով և փոստերով, այցելություններով, հանդիպումներով և նույնիսկ բացօթյա համերգով (Եղեգնաձոր) իրենց շուրջ էին համախմբել համակիրների հոծ խմբեր: Եվ չուժացավ արդյունքը՝ ՌԱԿ առաջադրված 11 թեկնածուներից 10-ը՝ անցան ընտրական ժամանակ, ոմանք ձայների ֆունկցիոնալ առաջատարների շարքում, փաստելով կուսակցության կենտրոնակցությունը նաեւ մարզերում ու քաղաքներում:

Սուրբե՛լ ՏԻՄ ընտրություններում հաղթանակ տարած ՌԱԿ թեկնածուների ցուցակը՝ ըստ ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի դաշտնական հայտարարության: Արման Վարդանի Գրիգորյան՝ Սիսիան Ռաֆիկ Մեհրի Զոհրաբյան՝ Եղվարդ Հայկ Գագիկի Սիրջյան՝ Եղվարդ

խոսրով Սամվելի Սեփանյան՝ Եղվարդ Նորիկ Լեփիկի Խալաֆյան՝ Սեւան Արսաւ Ռաֆիկի Այվազյան՝ Եղեգնաձոր Տիգրան Համլեթի Հակոբյան՝ Սոփիական Հրանտ Դանիելի Բաղդասարյան՝ Շիրակ, գյուղ Կամո Վարդան Դավիթի Դավթյան՝ Վարդենիս Իսկ ինչ վերաբերում է Վանաձոր քաղաքի ընտրություններին, որտեղ ՌԱԿ-ի թեկնածու Նելլի Գյուլգարյանը մասնակցում էր Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության համամասնական ցուցակով, օրենքով նախատեսված ինքնաբացարկների ժամկետի լրումնից առաջ, առաջիկա օրերին, կամ փոփոխել արդյունքները, և վստահաբար նա կդառնա քաղաքի ավագանու անդամ: **ՌԱԿ ՄԱՍԻՍ ԳԻՍԻՍ**

Տարձակում հայ ավեսարանական համայնքի դեմ

Անցած կիրակի օրը սեղի ունեցած ՏԻՄ ընտրությունների ժամանակ, Վանաձոր քաղաքում, ինչպես սեղակացնում է «Ազգ»-ին Հայ ավեսարանական եկեղեցիների համագործակցությունը, սեղի է ունեցել մի աղմկահարույց դեմք: «Հայկական վերածնունդ» կուսակցության թեկնածու Արկադի Փելեցյանը իրեն ուղեկցող մի խումբ անձանց հետ մտել է Վանաձորի ավեսարանական եկեղեցու աղոթասրահում և ծեծի ենթարկել եկեղեցու ավագ հովիվ Ռաֆայել Գրիգորյանին՝ դասճանաչելով վերջինիս մարմնական վնասվածքներ:

Այս դեմքի առնչությամբ ՀՀ Զննչական կոմիտեից հայտնում են, որ Արկադի Փելեցյանը հայտնաբերվել է և բերման է ենթարկվել:

Հայտարարությամբ են հանդես եկել նաեւ հայ ավեսարանական ընտանիքի եկեղեցիների կամագործակցության ավագ հովիվները: Նրանք իրենց խորը մտախոհությունն ու վրդովմունքը հայտնելով՝ «սեղի ունեցած անմարդկային բռնության միջադեպի առթիվ» և «խստագույն դատադատելով կասարվածը» հորդորում են Հանրապետության բարձրագույն ղեկավարությանն ուժարդության կենտրոնում դառնել «այս աղաղակող միջադեպը», իսկ իրավապահ մարմիններից ակնկալում են օղորտափ արձագանք:

Հովիվները համոզմունք են հայտնել, որ սեղի ունեցածը՝ «Ավեսարանական եկեղեցու վրա քաղաքական ճնշում գործարկելու դրսեւորում է, որը լիակատար և սանա իր համարժեք գնահատականն է դասասխանը արդարադատության համակարգից»:

Նշենք նաեւ, որ «Հայկական վերածնունդ» կուսակցության ներկայացուցիչ Արկադի Փելեցյանի երեխաների ֆակորդ ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ Էդուարդ Շարմազանովի եղբայրն է: Ինքը Շարմազանովը հայտարարել է, որ անձնական կապերն այստեղ կապ չունեն:

Ռուսաստանը հայաստանի հետ 5,5 տոննա օգնություն է առաքել Լաքաֆա

5, 5 տոննա հումանիտար օգնություն է առաքել սիրիական Լաքաֆա՝ Հայաստանի և Սիրիայում հակամարտող կողմերի հաշտեցման ռուսական կենտրոնի կազմակերպությամբ, ծանուցում է «Սոդուսնիկը»՝ հղում անելով ՌԴ դաշտնականության նախարարության կայքէջում տեղադրված լրացվածքը: Առաքվել է շաքար, ալյուր, բրինձ, թեյ, մսի և ձկան դաշտնականներ: **Մ. Ն.**

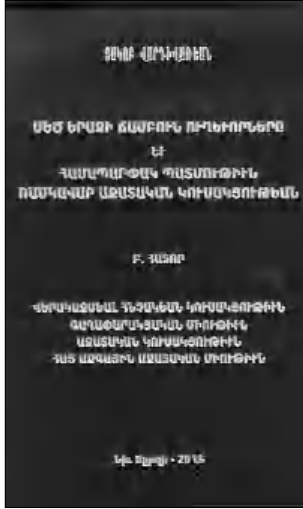
Հակիրճ խորհրդածություններ ՅԱԿՈՒ ՎԱՐԴԻՎԱՌԵԱՆԻ «Մեծ երազի ճամբուն ուղեւորները և համապարփակ պատմություն Ռամկավար Ազատական կուսակցության» Բ. հասր

Ընթերցողը սույլ հղանցիկ ակնարկով մը իսկ կը ներգրավուի գեղաշիտ այս հասրին խիստ անհրաժեշտ բովանդակությամբ:

Արդարեւ, «Մեծ երազի ճամբուն ուղեւորները և Համապարփակ Պատմություն Ռամկավար Ազատական կուսակցության» Բ. հասրով, հեղինակ Յակոբ Վարդիվառեան ոչ միայն յաջողած է համարել մեր ժողովուրդին ճակատագիրը սահմանող իրադարձությունները Մեծ եղեւորին նախորդող ճանապարհներում, այլև մանաւանդ ներքոյից յեղափոխական-մատուցական և հրադարակազի սիսաններու դերակատարները ի փառս հայ ժողովուրդի ազատագրական անցումը դարձնելով:

Առաւել եւս խորանալով և ընթերցանելով այս գիրքին ընթերցումը՝ մեր երեսակայութեան մէջ կը ֆանդակուին երկու աշխարհներ. առաջինը՝ Պոլիս, Արեւմտահայաստանի մեր գաւառներն ու ւանները և կովկասեան գաղութները, ուր հայութիւնը ազատագրական իր ժամանակը, լրագրութեան, մշակութի և կրթական կեանքի զարթոնքը կ'աղբեր. իսկ երկրորդը՝ ամերիկահայ կեանքը, ծնունդն ու հասունութիւնը, բարգաւաճումն ու կասարած տղաւորիչ նուաճումները՝ հայ կեանքի քաղաքական և ընկերային բնագաւառներէն ներս:

Այս երկու աշխարհները, որոնք աշխարհագրականորէն հեռու են իրարէ, հեղինակ



կին շնորհաւորելի ճիգով կը կամքդուին, երբ ազգային ազատագրական ժամանակի մեր հերոսները, որոնք դարաշարաբար կամ դարազայներու բերումով Սիւրբալ Նահանգներ եկած և հաստատուած էին, իրենց ներդրումը բերած են ամերիկահայ գաղութին կազմաւորման:

Յակոբ Վարդիվառեանի հեղինակած այս գիրքը անսարկոյս հաւաստի գործ է. աւելին՝ գաղափարական հաստատուածքներու արգասիք:

Թէեւ աղազայ սերունդներու դասնազէտներուն կը մնայ առարկայակաւորէն արժեւորել այս գիրքը, սակայն այսօրուան դասնութեան ուսանողին համար մեծաթիւ անհրաժեշտ օգնական միջոց կը կայանայ հասրին այժմեականութիւնն ու կարեւորութիւնը:

Հետեւել խորհրդածութեամբ կ'եզրակացնենք մեր յօդուածը. Այս գիրքը բացայայտ աղաջոյցն է այն իրողութեան, թէ այս կուսակցութեան ուժը, վարկը, հեղինակութիւնն ու դասնական իր առաքելութիւնը՝ գերիվեր կը մնայ միջ-կուսակցական խլրումներէ և անձնական անփառունակ փառասիրութիւններէ:

ՆԵՐՍԵՍ Ե. ՊԵՊԵՆԵԱՆ
Ելի Եորք

Կլիմային աննշվող միջազգագիրը կգործի նոյեմբերից

Աշխարհի կլիմայի ջերմացումը կասեցնելու վերաբերյալ 2015-ի դեկտեմբերին Փարիզում կնքված միջազգային համաձայնագիրը ուժի մեջ կմտնի առաջիկա նոյեմբերին: Ինչպէս նշում է Le Monde օրաթերթը, դա վավերացման բավական կարճ ժամկէտ է նման կարեւոր միջազգագրի համար: Հոկտեմբերի 2-ին՝ Մահաբմա Գանդիի ծննդյան օրը, փաստաթուղթը վավերացվեց Հնդկաստանում, իսկ վերջին ֆայլը Եվրոխորհրդարանի վավերացումն էր հոկտեմբերի 4-ին: Զինասանը և ԱՄՆ-ը փաստաթուղթը վավերացրել էին սեպտեմբերի սկզբներին: Սոլորակի մթնոլորտի աղտոտման գծով այդ երկու առաջատար երկրների օրինակին հետեւել էին Բրազիլիան և Արգենտինան:

Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու նախադրմանը բանակցությունների մասնակցից 195 ղեկավարներին առնվազն 55-ի վավերացումն էր. մինչեւ օրս փաստաթղթին միացել է արդեն 62 ղեկավար: Նաեւ դաշտնազնվում է մոլորակի մթնոլորտում վնասակար արճանեւումների առնվազն 55 տկոս կրճատում: Հնդկաստանի վավերացումից հետո աղաղակում է արճանեւումների 52 տկոս կրճատում, իսկ ԵՄ անդամ միայն 6 երկրների (Գերմանիա, Ավստրիա, Ֆրանսիա, Հունգարիա, Մալթա, Սլովակիա) վավերացումը արդեն թույլ կտա հատել 55 տկոսի սահմանագիծը:

Միջազգագրով նախատեսվում է նաեւ փորձագետների հանձնախումբ ստեղծել ղեկավարողներին հաղորդած սեղելությունների ստուգման նպատակով: Այդուհանդերձ, սեփական դատարկությունները չկատարող ղեկավարներին նկատմամբ հարկադրանքի միջոցներ են նախատեսվում: Այսպիսով, փարիզյան համաձայնագրի կատարումը դյուրին է Կիոտոյի արձանագրության համեմատութեամբ, որը հիմնված էր զարգացած երկրների արճանեւումների հաշտարկված աղաղակման վրա և ի վերջո կիրարկվեց 2005-ին՝ ընդունումից 8 տարի անց:

Այս բոլոր դրական զարգացումները մասնագետները հանդերձ, Le Monde-ը աշխարհի ղեկավարներին հորդորում է չմոռնալ մեկ ուրիշ իրողություն: Դա ջերմոցային էֆեկտի կասեցման հարցում ԱՄՆ-ի սանձնած դատարկությունների անբարարարությունն է: Երկրի վրա ջերմաստիճանների բարձրացումն արագանում է, և արդեն 2050 թվականին տարբերությունը կարող է 2 աստիճանի հասնել նախաինդուստրիալ ժամանակաշրջանի համեմատութեամբ: «Հարկավոր է կրկնապատկել և նույնիսկ եռապատկել ջանքերը մթնոլորտում վնասակար գազերի արճանեւումները սահմանափակելու նպատակով», նախագուրուացնում են աշխարհի ճանաչող կլիմայագետները, այդ թվում Կլիմայի փոփոխության փորձագետների միջկառավարական խմբի նախկին նախագահ Ռոբերտ Վաթսոնը:

Պ. Բ.

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱԼ

Ինչդիսի՞ն են «Կոճ բյուջե» 2017-ի ծախսերը

Որե՞նք են դրանք կրճատվելու, որե՞նք՝ ավելանալու

Այն, որ Կարեն Կարամյեսյանի գլխավորած կառավարությունը գնալու էր ոչ անբոխահաճո ֆայլերի, ֆշերի համար էր ենթադրելի: Համաժամարհային ճնշման կառավարությունը եւ նրա թելադրած ազդեցությունները մեր ճնշման վրա, նախորդ կառավարություններին հարկորել էին գնալու սոցիալական նոր կարվածություն չստեղծելու ճանապարհով: Դրա համար, մի կողմից նոր վարկեր էին վերցնում միջազգային ֆինանսական կառույցներից, մյուս կողմից անվճարականություն ցուցաբերում անհրաժեշտ բարեփոխումներ կատարելու ուղղությամբ, քանի որ դրանք կարող էին հավելյալ սոցիալական դժգոհություն առաջացնել: Այնուհայե է, որ մեզանք փակաբանությունը երկրի նախագահի դաժանքն էր:

Սակայն, ակնհայտ է նաեւ, որ դրոյուլիսական ֆողափակումը հեռու չէր գնալու է ժամանակը, որդեսգի կատարվեն ցավոտ ֆայլեր: Հակառակ դեպքում, ճնշման իրողությունները կսփռեն գնալ ավելի ցավոտ ֆայլերի, այնպես, ինչպես դա եղավ Հունաստանում մեկ-երկու տարի առաջ: Բյուջե 2017-ում եկամուտների եւ ծախսերի կրճատումը, որը թելադրված էր արտաքին դաշտը կառավարելի դարձնելու անհրաժեշտությամբ, նման ֆայլերից առաջինն էր:

Եվ այսպես, ինչպես են փոխվելու վարչապետի բնորոշ «կոճ բյուջե»-ի ծախսերը:

Սոցիալական, հանրային ծառայություններ եւ դաշտանություն՝ ծախսերը ավելացել են

Բյուջե 2017-ի նախագծով ծախսերը նախատեսվում է կրճատել 13 մլրդ դրամով՝ բյուջե 2016-ի համար նախատեսված ծախսերի համեմատ: Եթե նկատի ունենալ, որ այս տարի բյուջեի եկամուտները մոտ 80 մլրդ դրամով ավելի ֆիզ կիսվալեն նախատեսվածից, ինչի մասին ասել է ֆինանսների նախարար **Վարդան Արամյանը**, ապա ենթադրվում է, որ փաստացի ծախսերն էլ 90-100 մլրդ դրամով ավելի ֆիզ կլինեն:

մով ավելի ֆիզ կլինեն: Եկող տարվա բյուջեի համար էլ իրատեսական է համարվել այդ նույն չափով ավելի ֆիզ ծախսերը: Այդուհանդերձ, երեք հիմնական ուղղություններով ծախսերն ավելանալու են:

Բյուջե 2017-ի համար նախատեսված 1 սրլն 360 մլրդ դրամի ծախսերի առյուծի բաժինը, ինչպես մի՞թե, ուղղվելու է սոցիալական դաշտանության ոլորտին՝ 408 մլրդ 883 մլն դրամ: Այս տարվա 405 մլրդ 395 մլն դրամի փոխարեն սոցիալական ծախսերը եկող տարի աճելու են մոտ 3,5 մլրդ դրամով: Հիմնական ավելացումը նախատեսված է ծերության համար ծախսերում՝ մոտ 2,5 մլրդ դրամով: Ենթադրաբար, ծախսերի ավելացումն այստեղ դաշտանավորված է կենսաթոշակ ստացողների թվի ավելացման հետևանքով: Հիշեցնենք, որ ֆինանսների նախարարն արդեն հայտարարել է սոցիալական առյուծի մեկ ցավոտ եւ դաշտանավորված որոշում՝ կենսաթոշակի չափի բարձրացման եկող տարի նախատեսված չլինելու մասին:

Երկրորդ խոշոր ծախսային բաժին՝ «ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ» համար ծախսերը եկող տարի կազմելու են 276 մլրդ 527 մլն դրամ կամ մոտ 15 մլրդ դրամով ավելի, քան այս տարի: Սակայն, այստեղից ավելի քան 7 մլրդ դրամով կրճատվելու են «օրենսդիր եւ գործադիր մարմիններ, ղեկավարական կառավարում, ֆինանսական եւ հարկաբյուջեային հարաբերություններ, արտաքին հարաբերություններ» տողով կատարվող ծախսերը, որից մոտ 1 մլրդ դրամը կրճատվելու է կոնկրետ «օրենսդիր եւ գործադիր մարմիններ, ղեկավարական կառավարում» ծախսերը, մոտ 5 մլրդ դրամով՝ «ֆինանսական եւ հարկաբյուջեային հարաբերություններ» ծախսերը: Փոխարենը, այս տարի զգալիորեն, մոտ 20 մլրդ դրամով ավելանալու է ղեկավարական դաշտի գծով գործառնությունները,

այսինքն՝ արտաքին դաշտի սղասարկումը, կազմելով 119 մլրդ դրամ:

Երրորդ խոշոր ծախսային բաժինը եկող տարի նույնպես ավելանալու է: Երկրի դաշտանության համար նախատեսված ծախսերը կազմելու են 209 մլրդ 755 մլն դրամ կամ մոտ 1,7 մլրդ դրամով ավելի այս տարվա բյուջեում դաշտանության համար նախատեսված ծախսերի համեմատ:

Առողջադաշտության եւ մշակույթի ծախսերը՝ անփոփոխ, «ճնշման հարաբերություններ»-ում եւ «բնակարանային շինարարություն եւ կոմունալ ծառայություններ»-ում՝ կրճատվելու են

Ինչ վերաբերում է մյուս ծախսային ուղղություններին, ապա եւս մեկ խոշոր ծախսային ուղղության՝ կրթության համար նախատեսված ծախսերն եկող տարի նվազելու են մոտ 3,5 մլրդ դրամով կազմելով 128 մլրդ 719 մլն դրամ: Սակայն, հիմնական ուղղություններով՝ տարրական ընդհանուր կրթություն, միջնակարգ ընդհանուր կրթություն, բարձրագույն կրթություն ծախսերն զրեթե անփոփոխ են մնալու: Նվազելու են «կրթությանը տրամադրվող օժանդակ ծառայությունները»՝ ավելի քան 3,5 մլրդ դրամով:

«Հասարակական կարգ, անվտանգություն եւ դասական գործունեության» համար նախատեսված է 101 մլրդ 764 մլն դրամի ծախս՝ նախորդ տարվանից մոտ 1,4 մլրդ դրամով ավելի, որից մոտ 1 մլրդ դրամը ուսիկանության ծախսերի ավելացմանն է ուղղվելու:

Զգալիորեն՝ մոտ 22 մլրդ դրամով կրճատվել է «ճնշման հարաբերություններ» կոչվող ծախսային ուղղությունը, կազմելով 92 մլրդ 870 մլն դրամ: Մասնավորապես, մոտ 4 մլրդ դրամով կրճատվել են ոռոգման համար ծախսերը, 9 մլրդ դրամով՝ վառելիքի եւ էներգետիկայի ծախսերը, 9 մլրդ դրամով՝ տրանսպորտի ծախսերը:

վել են ոռոգման համար ծախսերը, 9 մլրդ դրամով՝ վառելիքի եւ էներգետիկայի ծախսերը, 9 մլրդ դրամով՝ տրանսպորտի ծախսերը:

Առողջադաշտության համար նախատեսված ծախսերը չնչին չափով են նվազել եւ, ըստ էության, զրեթե մնացել են նույնը անցյալ տարվա համեմատ՝ 85 մլրդ 680 մլն դրամ: Անփոփոխ են մնացել թե՛ արտափոխանակողային, թե՛ հիվանդանոցային ծառայությունների ծախսերը:

Անփոփոխ են մնացել «հանգստի, մշակույթի եւ կրոնի» ծախսերը՝ 26 մլրդ դրամ, իսկ ահա «բնակարանային շինարարություն եւ կոմունալ ծառայություններ» ծախսերը կրկնակի կրճատվել են՝ այս տարվա 26,9 մլրդ դրամի փոխարեն, եկող տարի նախատեսվելով 13,5 մլրդ դրամ: Երջակա միջավայրի մշակութային համար ծախսերն, ընդհանրապես, ավելանալու են՝ մոտ 4 մլրդ դրամով, որն ուղղվելու է աղբահանության ծախսերի կրճատման ավելացմանը: Փոքր չափով՝ մոտ 300 մլն դրամով կազմված կառավարության դաշտանային ֆոնդի համար նախատեսված ծախսերը՝ կազմելով 8,3 մլրդ դրամ:

Այսպիսով, բյուջե 2017-ի ծախսերի դաշտանային դաշտն է դառնում, որ կառավարությունն, այդուհանդերձ, դաշտանելու է որոշ դեպքերում ավելացրել է կենսական մշակույթի ունեցող ծախսերը՝ սոցիալական ոլորտ, առողջադաշտություն, դաշտանություն, հասարակական կարգի մշակում: Փոխարենը, կրճատվել են այն ծախսերը, որոնք առաջնահերթ չեն, այդ թվում ղեկավարական կառավարման մշակումնային ծախսերը: Միաժամանակ, դժվարության հավաքվող եկամուտների արդյունավետ եւ մղասակային ծախսման ուղղությամբ անփոփոխ դեռ շատ կան՝ առաջին հերթին հենց ղեկավարական կառավարման համակարգում:

Տրանսպորտի եւ կառուցվածքային նախարարության շինարարական գործունեությունը կվաճառվի. որքան է մեկնարկային գինը

Նախարարության փ. 28 հասցեում (Հանրապետության հրապարակ) զսնվող տրանսպորտի եւ կառուցվածքային 7809,9 մլն մակերեսով շինարարական օգտագործման ու սղասարկման համար հասկացված հողամասից բաժնային մաս հանդիսացող 0.252044 հա մակերեսով հողամասը կառավարության երեկվա որոշումով կօտարվի դասական աճուրդով: Գույրը գնահատվել է 13 մլրդ 223 մլն 413 հազար դրամ, որը նաեւ աճուրդով օտարման մեկնարկային գինն է: Աճուրդի հաղթողը ղեկավարված վճարի գույքի գնահատված արժեքի 100 տոկոսի չափով, ինչպես նաեւ զբաղեցրած, օգտագործման ու սղասարկման համար անհրաժեշտ 0,252044 հա հողամասի կադաստրային արժեքը՝ 151 մլն 226 հազ. դրամ: Կառավարության որոշումով, նախարարության շինարարական աճուրդը նախատեսվում է անցակցել մեկ անվաճ ընթացքում:



Տրանսպորտի եւ կառուցվածքային վաճառքի գին մասին հրապարակված տեղեկացության վերլուծության արդյունքում դարձ է դառնում, որ շինարարական հողամասի կադաստրային արժեքը միասին վերցրած դրվարային առյուծի կկազմի մոտ 28 մլն դրամ: Դա նշանակում է, որ միջինացված՝ շինարարական մակերեսները միասին վերցրած 1 մ-ի գինը կարժեանա մոտ 2700 դրամ: **Ա. Մ.**

Կատարվել են երկու ղեկավարական կոմիտեների ֆողափառնության եւ զբոսաբարձության

Կառավարությունը երեկ հավանություն սվեց նախագահի համանագրին, համաձայն որի, Հայաստանի Հանրապետության ֆողափառնության նախարարությունը վերակազմակերպվելու է որդես կառավարությանն առընթեր ֆողափառնության ղեկավարական կոմիտեի, իսկ ճնշման կառավարման եւ ներդրումների նախարարության համակարգում ստեղծվելու է զբոսաբարձության ղեկավարական կոմիտե՝ որդես նախարարության կառավարման ոլորտում գործող ղեկավարական մարմին:

Նախագահը կառավարությանը. «Ավելի ռազիոնալ կառավարել համես միջոցներն ու հասնել անհամես ավելի լավ արդյունքների»

Նախագահ **Սերժ Սարգսյանը** երեկ այցելեց կառավարություն եւ հանդիպում ունեցավ վարչապետի եւ նորանշանակ նախարարների հետ: Նախագահը կառավարության թիվ մեկ խնդիրը համարեց կառավարման արդյունավետության բարձրացումը: «Մեզ, իհարկե, անհրաժեշտ է արդյունավետ լինել մրցունակ եւ հետեւողականորեն բարձրացնել մեր ճնշման արդյունավետությունը: ... Հմարավոր է եւ ղեկավարել լավ, ավելի ռազիոնալ կառավարել համես միջոցներն ու հասնել անհամես ավելի լավ արդյունքների: Կարծում եմ՝ մեր հասարակությունն էլ նույն ակնկալիքներն ունի», ասել է Սերժ Սարգսյանը:

Խոսելով նոր Սահմանադրությամբ նախատեսված համակարգային փոփոխություններից, նախագահը նշեց, որ ներկա կառավարությունը լրջագույն դերակատարություն է ստանձնում դառնալ այս փոփոխությունների արժեք ուժն ու իրականացնողը: «Միգուցե, մարդիկ ամբողջովին չեն էլ ղեկավարվում, թե ինչ մասշտաբներով է փոխելու մեր իրականությունը սահմանադրական բարեփոխումների եւ նոր կառավարման մոդելի անցման հանգամանքը», շեշտեց նախագահը եւ համոզմունք հայտնեց,

որ այս կառավարությունը կարող է անել այն, ինչ չի հաջողվել նախկին բոլոր կառավարություններին:

«Վարչապետը սուկ ձեր ղեկավարը չէ, վարչապետն այս թիմի առաջնորդն է, եւ ես վստահ եմ, որ նրա հմարավոր կշտանքները, հմարավոր դիտողությունները երեք ձեր անձերին չեն վերաբերվելու: Դա արվելու է միայն ու միայն աշխատանքի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով», հավաստեց Սերժ Սարգսյանը:

Վարչապետ **Կարեն Կարամյեսյանը** իր դասասխան խոսքում տեղեկացրեց, որ մոտ օրերս ներկայացվելի կառավարության ծրագրում նշվելու են այն ֆայլերն ու միջոցառումները, որոնք ուղղված են ՀՀ ֆողափառնության անվանագր եւ աղափոխ զգալու, արդար միջավայրում աղբերու, վաղվա օրվա նկատմամբ հավաս ունենալու հմարավորության աղափոխմանը: Նա նաեւ հավաստեց, որ կառավարությունն աշխատելու է հասարակության հետ առավելագույն հետադարձ կապով եւ դարբերաբար բացառելու է, թե ի՞նչ աշխատանք է իրականացնում, ի՞նչ նպատակով, որից հետո լսելու է հասարակության ակնկալիքներն ու խորհուրդները: **Ա. Մ.**

ԵՐԿԱՆԴ ԱԶՍՏՅԱԼ

Պետրոսյան, ԱՄՆ

Ուժացած արդարությունը հավասարազոր է ժխտված կամ հերքված արդարության: Իսկ շուտ սկսած արդարությունը, որին ականատես եղանք Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում, երբ արդարացրեց Հայոց ցեղասպանությունը սանձազերծած երկրի ներկայացուցչին՝ Դոդու Փերինզեիին:

Այդ վճիռն ունեցավ իր «դոմինո էֆեկտը»՝ Ըվեյցարական դատարանում, որն իր հերթին շուտ սկսեց Փերինզեիին դատադատող առաջին ասյանի վճիռը եւ հայերին հասցված վնասը վիրավորանքի ասիճանի հասցնելով կոչ արեց անդամաբաժնի Ցեղասպանության ժխտումը:

Եվրոպան եւ Միացյալ Նահանգները միջոց հղարարանում են, որ օրենքը հարգող ղեկավարներ են, սակայն շարունակաբար արդարությունը վաճառքի են հանում եւ համադատասխանեցնում իրենց փառաբանական քաղաքականությունը:

Սակայն, թուրքիան իր չսկսած Օգտագործելով Ինքնիշխան ռազմավարական այցելելու գերմանական կառավարության խնդրանքը, թուրքիան դաժանաբան չեղյալ հայաստանի Հայոց ցեղասպանության ճանաչման որոշումը: Գերմանիայի կառավարությունը հայաստանից, որ որոշումը փառաբանական բնույթի է եւ իրավական ուժ չունի: Բացառությունը բավարար էր, եւ Երրորդանի կառավարությունը թույլատրեց գերմանացի ղեկավարներին այցելել Ինքնիշխան իրենց առաջնությունը կատարող գերմանական զինուորին:

Ինչ վերաբերում է Հայոց ցեղասպանությունը չճանաչելու Իսրայելի կառավարության աններելի հայաստանությանը, կարելի է ասել, որ այն գուցե չի կարելի դատել եվրոպական երկրների իշխանությունների խաղերի շարքին, սակայն հիմնական դատաբանական հարաբերությունների ոլորտում չունի համադատասխան հեղինակություն:

Վերջերս Իսրայելի Զննչաբաժնի ղեկավար **Թալի Պլոսկովը** Հայաստանում էր մասնակցելու երկրի անկա-

լի հաջողությունների հասավ Լաշինական Ամերիկայում: Ուրիշներ մեզ հետ առնչվող երկրների փառաբանության մեջ, անստեղծվ այն փաստը, որ որեւէ երկրի արտաքին փառաբանությունը իմաստավորվում է իր կարեւորությամբ, այսինքն թե ինչնանով է սկսվել երկիրը կարեւոր հզորագույն ղեկավարների փառաբանական օրակարգում:

Եվրոպան, Ամերիկան եւ Ռուսաստանը կենսական շահեր ունեն թուրքիայի հետ հարաբերվելու համար, Ցեղասպանության հարցը մեծ նշանակություն ունի թուրքիայի համար: Այդ դատաբանական էլ փառաբանական բանակցությունների ժամանակ միջոց էլ առ եւ սուր է լինելու: Եվ ամենամասշտի, կամ ամենաազատ սնորհման ենթակա հարցը թուրքիայի հետ բանակցող երկրների փառաբանական օրակարգում կարծես մեր 1,5 միլիոն զոհերի արյունն է: Առանց դատաբանական փառաբանության հրաժարվելու են Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելուց, որովհետեւ Հայաստանն ի գորտ է հակադարձելու կամ թուրքիայի նման ղայմաններ

Հերթական աջակցությունը Գյումրու Թեքեյանի անվան դպրոցի ուսուցիչներին

Սեդեքյանի վերջին օրը Գյումրու Վ. Թեքեյանի անվան հանրակրթական ավագ դպրոց էին այցելել Թեքեյան մշակութային միության Ամերիկայի եւ Կանադայի կենտրոնական վարչության անդամ Գեորգ Մարալյանը փկնոց հետ, Հայաստանում այդ կառույցի ղեկավարական ներկայացուցիչ Գայանե Մուրադյանը, այլ հյուրեր: Նրանց ձեռնարկը կրթօջախի 73 ուսուցիչներն ու 15 օժանդակ աշխատողները ստացան սփյուռքյան մեր հայրենակիցների կողմից սարին մեկ անգամ սրամադրվող հերթական նյութական աջակցությունը:

Արդեն 16 սարի անընդմեջ ամերիկահայ եւ կանադահայ թեքեյանցիներն այս նպատակով գումարներ են հանգանակում ու բաշխում Հայաստանում Վահան Թեքեյանի անունը կրող ինչպես այս, այնպես էլ Երեւանի, Ստեփանավանի, Արագածոտն մարզի Կարբի գյուղի, իսկ վերջին հինգ սարիներին՝ նաեւ Արցախի Բերձորի դպրոցների ուսուցիչներին: Այս նախաձեռնությունը բարձրագույն, ինչպես հիշեց **Գայանե Մուրադյանը**, եղել է 2000 թվականին նրանց մի մեծ խմբի այցելությունը Հայաստան: Այցելելով մեր հանրակրթական դպրոցներ եւ իմանալով մեր դպրոցների ուսուցիչների աշխատանքի չափը, որն այն ժամանակ շատ-շատ ցածր էր, Թեքեյան միության անդամ մեր հայրենակիցները որոշեցին աջակցել եւ այդպիսով խրախուսել մեր մանկավարժներին՝ զնախաձեռվելու ու կարեւորելով վաղվա Հայաստանի փառաբանությունը կրթելու նրանց նվիրյալ աշխատանքը:

«2000 թվականին, երբ մեմ Ելանի, - ասաց որն **Գեորգ Մարալյանը**, - ինչպես, որ շատ մեծ ուսուցիչներ որոշում էին Հայաստանից հեռանալ եւ սարբեր երկրներ երթալ: Մտածեցին, որ նրանց եթե օգնեմ, իրենք կարող են մնալ եւ շարունակել դաստիարակել մեր փոքրիկները: Հիմնական նպատակը այդ եղած է եւ այդ նպատակով սկսած է ծրագրը, զոր կողակարե եւ կհամակարգե ԹՄՄ կեդրոնական վարչության գանձադահ սիկին Մարո Պետրոսյանը»:

Հայրենի դպրոցների մանկավարժների հետ այս հանդիպումները յուրաքանչյուր անգամ դառնում են նաեւ սարվա ընթացում նրանց աշխատանքի յուրաքանչյուր անփոփոխ: Գյումրիում այս անգամ հանդիպումը տեղի էր ունենում հոկտեմբերի 5-ին Մուրադյանի օրվա նախաժամին, որի առթիվ հյուրերը նախադաս շնորհակցությունը դպրոցի մանկավարժներին, նաեւ զրուցելով ու հետաքրքրվելով նրանց աշխատանքային առօրյայով, դպրոցում ու կրթական համակարգում այսօր առկա հուզող խնդիրներով:

Ամերիկայի եւ Կանադայի Թեքեյան մշակութային միության կողմից վերջերս նյութական աջակցություն է սրամադրվել նաեւ ադրիյան ղեկավարած գյումրեցի հերոսների չորս ընտանիքների:

ԳԵՂՄ ՄԵՐՏՅՈՒՆ Գյումրի

Քարշի ցուցահանդեսը Լոնդոնում

Անգլիական «Գարդիան» թերթի հաղորդմամբ, Լոնդոնում բացվել է եւ մինչեւ հոկտեմբերի 22-ը գործելու է կանադահայ աշխարհահռչակ լուսանկարիչ Յուսուֆ Զարբի լուսանկարների ցուցահանդեսը: Զարբի լուսանկարչական ապարատը կարողացել է որսալ Ա. Էյնսթեյնի, Մարտին Լութեր Զինգի, Էլիզաբեթ Թագուհու եւ բազմաթիվ այլ փառաբանական գործիչների, գրողների, երաժիշկների եւ գիտնականների կյանքի եզակի դրամերը: Այդ բարձրագույն զուգե ամենախառնիչ Կինսոն Չեքիլի դիմանկարն է, որն իր ժամանակին հայտնվել է ինչպես «Թայմ» դարբերականի շաբաթական, այնպես էլ դրոստանի գլխավոր վրա:

Զարբի ընտանիքը Ցեղասպանությունից մազադուրծ Սիրիա է հասել, որտեղից սեղանադրվել է Զվեբեկ (Կանադա)՝ ազգականների մոտ, աշխատելու՝ նրանց լուսանկարչասանը: Հետագայում Բոստոնում Զարբը մասնագիտացել է լուսնի եւ սովորական գաղտնիներին ինֆորմացիոն մեկնաբանություն սալու գործում:

Ն. Օ.

Արդարությունը՝ վաճառքի

Սառը ղեկավարածի ավարտին անառարկելիորեն ընդունված սկզբունքն այն էր, որ երկրների սահմանային փոփոխություններ տեղի չեն ունենալու: Սակայն Թիմոր-Լեստեն անկախություն հռչակեց 2002-ին, Հարավային Սուդանը Երեւան եկավ 2011-ին՝ անջատվելով Սուդանից, եւ ամենաառաջինը՝ նախկին Հարավսլավիան բաժան-բաժան եղավ առաջ թերելով մի քանի անկախ ղեկավարներ: Ավելին, Սերբիային ղաթմելու համար, 2008-ին ստեղծվեց արհեստական մի նոր երկիր՝ Կոսովո անվամբ, որին ղեկավարում են զենքի ու թմրանյութերի ադորինի վաճառքով զբաղվողներն ու ահաբեկիչները: Մինչ օրս Կոսովոն մնում է ՆԱՏՕ-ի ղաթմանության ու վերահսկողության ներքո, բայց դարձել է Եվրոպայում իսլամիստ ահաբեկիչների եւ ծայրահեղականների վարժեցման ճամբարը:

Մյուս կողմից, Ղարաբաղի (Արցախի) հարցում մեծում են կիրառել այն նույն սկզբունքը, որով ստեղծեցին վերոնշյալ մանր-մունր երկրները:

Հայաստանի նկատմամբ այս անսարբեր վերաբերմունքը չի նշանակում, որ Արեւմուտքը ասում է հայերին: Պարզապես վերջիններս նվազ նշանակություն ունեն նրանց փառաբանական հասցնելու:

Փերինզեի օգտին արձակված վճիռը, բացի Ըվեյցարիայից, ուրիշ երկրների վրա էլ է ազդել: Ֆրանսիայի նախագահ Օլանդը խոստացել էր Ցեղասպանության ժխտումը փրկականացնող մի անթերի բանաձեւ ներկայացնել խորհրդարանին, սակայն ֆանի Օլանդը իր հետագա փառաբանական կյանքի համար է ղայմարում, կարծես թե «Հավասարության եւ փառաբանության օրենքի» թիվ 38 հոդվածը, որը դատադատում է մարդկության դեմ գործված հանցագործությունների եւ ցեղասպանությունների ժխտումը, զսնվում է վստահի սալ: Ֆրանսիայի հայկական կազմակերպությունների համակարգող խորհուրդը ղայրացած է, որ Ֆրանսիական խորհրդարանի սենատի կողմից ընդունված օրենքը հարձակումների թիրախ է դարձել:

Նույնիսկ Գերմանիան է երկմտում այժմ: Երբ Գերմանիայի Բունդեսթագն ընդունեց Հայոց ցեղասպանության բանաձեւը, Երրորդանի կառավարությունը երդվեց վրեժ լուծել: Կանցլեր Անգելա Մերկելի սկզբունքային դիրքորոշումը ողջունեցին բոլորը:



խության 25-րդ սարեդարձի տոնակատարություններին: Անուշտ այդ այցը ողջունելի էր, որովհետեւ ցույց սկսեց Իսրայելի կառավարության «հավասարակշռված» երեւալու ցանկությունը սարածառջանում, այն բանից հետո, երբ Արքեպիսկոպոս զինեց անօդաչու իմնաթիռներով: Անդրադարձալով Ցեղասպանության ճանաչման խնդրին, Պլոսկովը նշեց, որ առաջընթաց արձանագրվեց այդ հարցում, երբ Զննչաբաժնի կրթության, մշակույթի եւ սպորտի հանձնախումբը ղաթմանադատեց ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը 2016-ի հունիսին, սակայն ավելացրեց. «Մեմ չեմ կարող հայաստանի այն, ինչ մեր հայ գործընկերները ցանկանում են լսել: Մեմ դատաբաններ ունենմ դրա համար, եւ բոլորը հասկանում են մեզ: Բայց դա չի նշանակում, որ մեմ չեմ կարող չհամագործակցել»:

Դարձյալ փառաբանական նկատառումները գերակշռեցին մարդասիրական սկզբունքներին: Նույնիսկ Իսրայելի նման մի ղեկավար, որն ակնկալում է համայն աշխարհից ճանաչել Հոլոքոստը եւ վարձահատուց լինել վերադարձներին, բարոյական ստորաբաժնի ցուցաբերեց ժխտելու կամ փառաբանականացնելու նույն ողբերգությունը, որ ուրիշ մի ազգի է ղաթմանալ:

Հայաստանում որոշ փառաբանական վերլուծաբաններ զուգե այս բոլորի համար մեղադրեմ երկրի արտգործախարարությանը, որը վերջերս ողջունե-

թելադրելու: Նույնիսկ մոտ 150 սարի անց, հայերս չեղեք է մոռանալմ Խրիմյան Հայրիկի «մետաղե շերտի» ղաթմությունը:

Հայաստանը դատարկվում է, մարդիկ արտագաղթում են: Տնտեսությունն էլ բարվոք վիճակում չէ: Ոչ մի երկիր կամ ղեկավար ղաթմանությունից դրված կամ մարդասիրական նպատակներով փառաբանություն չի վարում Հայաստանի հետ գործակցելուց: Միայն մեմ հայերս կարող ենմ վերսին կենտրոնակ դարձնել մեր հայրենիքը եւ բարձրացնել նրա հեղինակությունը փառաբանական դատարանում:

Սփյուռքահայությունը, հասկադալ եվրոպայում է Մ. Նահանգներում, զբաղվում է փառաբանականությամբ, ցանկանալով բարձրացնել օտարների գիտակցությունը իրենց հետաքրքրող հայկական հարցերի վերաբերյալ: Բայց կարծես թափված ջանքերը բավարար չեն, որ սիդեմ օտար ղեկավարներին փոխելու կամ վերանայելու իրենց դիրքորոշումները: Հայաստանի հզորացումն ու սփյուռքահայության ամբողջական կամ համընդհանուր «գորակցել» է համախմբվածությունը հայրենիքի շուրջ կարող են փոխել հավասարակշռությունը:

Ցինիկ թվալու գնով մեմ ղեկ է մեմ, որ արդարությունը վաճառքի է հանված փառաբանական շուկայում, եւ մեմ կարող ենմ գնել այն, եթե ունենանմ գնելու փառաբանական ուժ եւ կարողություն:

Թարգմ. Ն. ՕՐՈՒՄԿՅԱՆԸ Armenian Mirror-Spectator

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱԼ

ԳԼԶ-ի համագործակցությունը հայաստանյան հաստատությունների հետ սարհների աշխատանքային փորձ ունի:

Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության սննդային համագործակցության եւ գարգացման նախարարության ֆինանսավորմամբ Գերմանական միջազգային համագործակցությունը ընկերությունը (ԳՄ-ՂԸ) 2014-2017 թթ.-ին իրակա-

ծարկվեցին էլեկտրոնային դասընթացներ: Էլեկտրոնային ուսուցման հետ միաժամանակ ծրագիրը նախատեսում է ունեցել ՄԿՈՒ հաստատությունների եւ գործարարների հետ համագործակցության ստեղծումը, որի համար որոշեց միջոցառումներ հանդիսացել է հեռահար ուսուցումը: Ծրագրի մասնակից հաստատությունների մասնագետների մեծ մասը դասախոսներ էին, նաեւ սնտեներ, որոնք այս երկու տարիներին ձեռք բերեցին գիտելիքն ու փորձը կիրառելու եւ իրենց կրթարաններում՝ փոխելով այնտեղ

սառչության, սոցիալական եւ սննդի արդյունաբերության հայտնական մեթոդական փոխանակում, թեթեւ արդյունաբերության մեթոդական փոխանակում, Վայոց ձորի, Սյունիքի տարածաշրջանային մեթոդական փոխանակում, Հայաստանի Եվրոպական փոխանակում եւ այլն) անցկացվեց աշխատանքային, ներկայացվեցին էլեկտրոնային ուսուցման որակի գնահատման չափանիշներ եւ գործիքներ: Մասնակիցներին հավասարազորեցին շնորհից ԳՄ-ը գիտության եւ կրթության մա-

Կրթության առաջնություն էլեկտրոնային ուսուցմամբ

նացնում է «Մասնավոր հասվածի զարգացումը Հարավային Կովկասում» նախագիծը, որի նպատակն է բարելավել սննդային զարգացումը՝ մասնավոր հասվածի մրցունակության աճի միջոցով, ինչի երաշխավորում է հնուց կադրերի մասնաճյուղում: Ուսիչները գործունեությունն ուղղված է եղել մասնավոր հասվածի կողմից զարգացմանը ունեցող մասնագիտական կրթության որակի բարձրացմանը, ուսուցման նոր եղանակների մշակմանն ու արդյունավետացմանը, միաժամանակ՝ սոցիալական համագործակցության դերի բարձրացմանը: Մեր երկրում առավել կարելի է հեռանկարային եւ նկատվել սնտեներին տեղափոխելու ձգտումները: Գերմանական միջազգային համագործակցությունը եւ սուրիզը. Ծրագրի աշխատանքներն էլ այս ուղղությամբ են սարկվել:

գործող դասընթացի ուսուցման դասընթացների ձեռնարկը: «Էլեկտրոնային ուսուցման մեթոդները խառը ուսուցումը դառնում է անհրաժեշտություն»,- ասում է ծրագրի փորձագետներից Արուսյակ Աբրահամյանը, որը մինչ այդ մասնակցել է ամբողջ էլ վերադասարաններում բոլոր փուլերով, նոր որակի գիտելիքներ եւ հմտություններ է ստացել:

ՄԿՈՒ Ջարգացման ազգային կենտրոնի ներկայացուցիչ Աննա Սահրադյանի գնահատմամբ ուսումնական ծառայությունների աշխատակազմում ընդլայնվում է, ձեռնարկվում են ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նոր մոտեցումներ՝ էականորեն տարբեր ընդունված դասական մեթոդներից, ուսումնասիրվող նյութի որակի եւ մասնագետների մակարդակ՝ ավելի ձկուն եւ արդիական, ինչպես նաեւ գնահատման եւ իմնագնահատման այլ մոտեցումներ են զարգացվում:

Սեպտեմբերի 15-ին եւ 16-ին Աղվերանում ՄԿՈՒ 14 հաստատությունների համար (Սիսիանի մեթոդական փոխանակում, Երեւանի զբո-

խարհի խորհրդական ՄԿՈՒ-ում՝ Արսակ Աղբալյանը, Ծրագրի հայաստանյան ղեկավար՝ Վիլի Յուզոն եւ Ծրագրի փորձագետ՝ Յուլյա Սահրադյանը: Վերջինս ակնհայտորեն հուզված էր, լավ աշխատանքը բավարարության հետ վարժի նաեւ ափսոսանք է ծնում. իհարկե նա հույս ունի աշխատանքային նոր հանդիպումների:

Վիլի Յուզոն, ներկայացնելով Ծրագրի նպատակը եւ ուղղվածությունը, ընդգծեց որակյալ կրթության անհրաժեշտությունը՝ որոշեց ժամանակակից կյանքի բոլոր ոլորտների զարգացման առաջնությունը, նաեւ այն համագնացումը, որ կրթության արդյունավետության բարձրացումը ուղղակիորեն կապված է հեռահարողական սեխնոլոգիաների ներդրման հետ:

Այլ երկրների հաստատությունների հետ ունեցած համագործակցությունից, մասնավորապես Յուլյա Սահրադյանի Աֆրիկայի փորձից ելնելով՝ նա համոզմունք հայտնեց, որ կրթության առաջնություն է:

ՀԲԸՄ-ի ճամբարները ցարունակում են իրենց առաջնությունը

ՀԲԸՄ-ն հոյակապորեն հայտարարում է, որ այս տարի եւս հաջողությամբ ավարտել է տարբեր երկրներում իրականացվող իր ճամբարային գործունեությունը: Նյու Յորքի հյուսիսային մասում գտնվող Քեթսիլի լեռների գեղատեսիլ վայրում տեղակայված «Նուբար ճամբարում» (Camp Nubar) հանգստացել եւ իրազեկ ժամանակ են անցկացրել ավելի քան 380 ճամբարականներ Հայաստանից, Ավստրալիայից, Բուլղարիայից, Կանադայից, Ֆրանսիայից, Մոնակոյից, Թաիլանդից, Թուրքիայից, Մեծ Բրիտանիայից եւ Մ. Նահանգներից: Իսկ այս տարվա հուլիսին Ֆրանսիայի Haute Savoie լեռներում տեղակայված «Արձակուրդային ավանում» հանգստացել են 110 ճամբարականներ Հայաստանից, Շվեյցարիայից, Մեծ Բրիտանիայից եւ Ֆրանսիայից:

ՀԲԸՄ-ի Դեմոկրատիկ կենտրոնի ամառային ճամբարում մշակութային հետաքրքիր միջոցառումների են մասնակցել ավելի քան 190 երիտասարդներ Լիբանանից եւ այլ երկրներից: Նրանք մեծ են ՀԲԸՄ-ի եւ Դեմոկրատիկ կենտրոնի հիմնադրման համադրաստիստաբար 110 եւ 20-րդ ամյակները, ամբողջ հաստիքը սրամադրելով սիրահայերի օգնության ֆոնդին:

Բուլղարիայի համայնքի համար կազմակերպված «Հայ լեռ» ճամբարում 21 երեխաներ Բուրգասից, Պլովդիվից, Վառնայից եւ Պազարջիկից Ռուդոլֆ լեռների գեղատեսիլ վայրում են անցկացրել իրենց ամառային հանգիստը: Իսկ «Հայ լեռ» միջազգային ամառային ճամբարում 7-ից 17 տարեկան դասարաններ՝ Սֆիայից, Ռուսից, Վիեննայից եւ ներկայիս Ավստրալիայում աղաստան գտած երեք սիրահայեր Բուլղարիայում հայկական ջերմ մթնոլորտում վայելել են բնության գեղեցկությունը: Ն. Օ.

Ամառային ուսանողական փորձառության ծրագիր Բուենոս Այրեսում

Նյու Յորքում, Լոնդոնում, Փարիզում եւ Երեւանում գործող ամառային ուսանողական փորձառության ծրագրերի ցարունակ ՀԲԸՄ-ն ծրագրել է նույնափոխ ծրագիր կազմակերպել նաեւ Բուենոս Այրեսում 2017 թվին: Չորս քաղաքում ծրագիրը նախատեսում է մասնագիտական փորձառության ձեռք բերում, ցանցաստեղծման հնարավորություններ եւ ուսուցողական եւ մշակութային մի ցար միջոցառումների մասնակցություն:

Մասնակիցները արհեստավար մասնագետների հսկողությամբ ներքին հարստացնելու են իրենց գիտելիքները աշխատանքային դիմումներ գրելու, հար-

ցագրույցների մասնակցելու եւ համացանցից օգտվելու գծով: Նրանք նաեւ հնարավորություն են ունենալու մոտիկից ծանոթանալու Բուենոս Այրեսի հայ համայնքի հետ: Նրանք իջեւանելու են Ռիկոլեթայում Գեղարվեստի թանգարանին եւ մշակութային կենտրոնին կից գտնվող հյուրանոցում: Մասնակիցներից զգալի մասնակցություն է իմանալ իսպաներենի լեզվի բավարար գիտելիքներ:

ՀԲԸՄ-ի ամառային ուսանողական փորձառության ծրագիրը մեկնարկել է 1987-ին Նյու Յորքում: Մինչ օրս տարբեր երկրներում այդ ծրագրին մասնակցել են օրը 900 ցրանավարներ: Ն. Օ.

«Կիրք հասարակությունն ենցող երկրներում ոչ թե դաժնաբան է, այլ խաղաղություն»



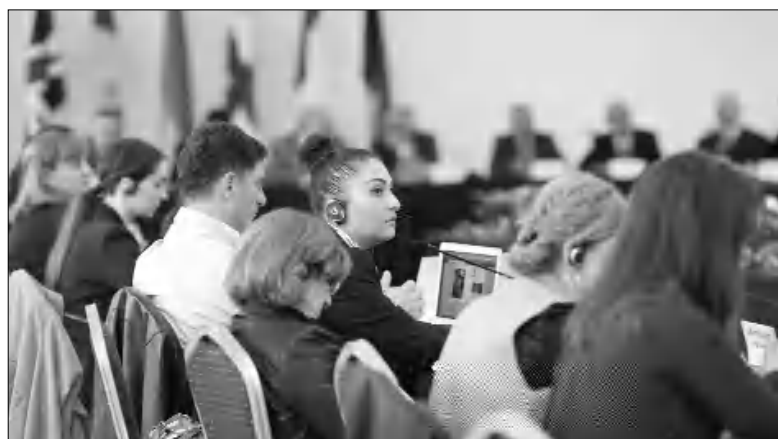
«Հայերը դարձնում են արտակարգ առաջնություն հայտնաբերել կրթությանն ու դրա որակի բարելավմանը, մեր մի ձեռքը եղել է Հայաստանում, մյուսը Արեւմուտքում՝ յուրացնելու համար եվրոպական կրթական համակարգի ձեռքբերումները,- Մանկավարժական համալսարանում սեռեցնելու 30-ին մեծ ԳՄ փոխնախագահ, ՀԴՄԳ-ի խորհրդի անդամ Էդուարդ Շարմազանովը ու վստահեցրեց,- 21-րդ դարը գիտելիքի, կիրք մարդու, կրթված հասարակության դար է, որտեղ առանց փորձի փոխանակման, եվրոպական արժեքներից մեկը մեզ համարվում է հնարավոր չէ դիմակայել: Կրթական լավ համակարգ ունեցող երկրներում, ուր կա բարոյական եւ կիրք հասարակությունն ոչ թե դաժնաբան է, այլ խաղաղություն»:

կալություն հայտնեց ծրագրի գործընկերներին: ՀՀ ԱԺ փոխնախագահ, ՀԴՄԳ-ի խորհրդի անդամ Էդուարդ Շարմազանովը ՀՀ օրենսդիր մարմնի անունից վստահեցրեց, որ հնարավորինս աջակցելու են բուհերում նման ծրագրերի իրականացմանը՝ կրթության որակի բարձրացումը օրվա հրամայական համարելով:

2012 թվականին մեկնարկած ՏԵՄՊՈՒՄ-ի ՄԱՅԱԹՄԱ դրամաճորհային ծրագրի 4 տարվա արդյունքներն ու ձեռքբերումները ներկայացրեց ծրագրի կառավարման խմբի անդամ Ռուզաննա Մինասյանը: Կրթության կառավարում մագիստրոսական կրթական ծրագրի ներդրում, Կրթության միջազգային ասոցիացիայի ստեղծում, վերադասարաններ, ուսանողների փոխանակում, գաղտնավոր միջազգային դարբերականի ստեղծում եւ այլն:

Ծրագրի կառավարման խմբի իսլալացի անդամ Լուիզա Արդիզոնե էլ հավելեց, որ ծրագիրը չէր ունենա նման արդյունք, եթե չլիներ մասնակից երկրների միջակայքից աշխատանքը: «Տարբեր երկրների հաստատությունների ներկայացուցիչներ փորձում էին ինչ-որ բան ստեղծել եւ բարելավել իրենց երկրներում կրթության որակը», ասաց նա:

Հիշեցնենք, որ ՀԴՄԳ-ն՝ որոշեց Ծրագրի ղեկավար, համակարգում է ծրագրի բոլոր տեխնիկական եւ ֆինանսական խնդիրները: ՄԱՅԱԹՄԱ-ն եռամյա միջազգային ծրագիր է, որի նպատակն է խթանել բարձրագույն կրթության կառավարման փոխակերպումը Հայաստանում եւ Կրաստանում՝ բարձրագույն կրթության կառավարման նոր մագիստրոսական ծրագրի եւ մասնագիտական զարգացման ծրագրերի ներդրմամբ: Արդյունքում ՀԴՄԳ-ն ստեղծվել է Կրթության կառավարման անբիոն. մագիստրոսական ծրագիրը ներդրվել է 2013 թ. սեպտեմբերից:



ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱԼ

Հայրենիքը սիրում ես ոչ նրա համար, որ այն մեծ է, այլ նրա համար, որ քունն է:

Մենեկա

1988 թվականի փետրվարի 25: Մոսկվա: Կրեմլ: Սիլվա Կառու-... 1988 թվականի փետրվարի 25: Մոսկվա: Կրեմլ: Սիլվա Կառու-... 1988 թվականի փետրվարի 25: Մոսկվա: Կրեմլ: Սիլվա Կառու-...

Մի հԱՆՔԱԿԱ, ՀԱՆԴԻՊԱՆ ԻՄԱՍՏ ՈՒ ԵՆԻԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆ-... ԻՄԱՍՏ ՈՒ ԵՆԻԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆ-... ԻՄԱՍՏ ՈՒ ԵՆԻԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆ-...

Գորբաչովը սկզբում ինձ չհա-... Գորբաչովը սկզբում ինձ չհա-... Գորբաչովը սկզբում ինձ չհա-...

Այդ բառերից հետո նա անցավ... Այդ բառերից հետո նա անցավ... Այդ բառերից հետո նա անցավ...

թյան ակա: Կա սեփական սահ-... Թյան ակա: Կա սեփական սահ-... Թյան ակա: Կա սեփական սահ-...

Առաջ անցնելով հավելեմ. ... Առաջ անցնելով հավելեմ. ... Առաջ անցնելով հավելեմ. ...

ՔԱՂԱՅՈՒՆՈՒՆԻՍՏ, ԲՆԱԿԱ-... ՔԱՂԱՅՈՒՆՈՒՆԻՍՏ, ԲՆԱԿԱ-... ՔԱՂԱՅՈՒՆՈՒՆԻՍՏ, ԲՆԱԿԱ-...

Պասմիր, Դմիտրի Տիմոֆեե-... Պասմիր, Դմիտրի Տիմոֆեե-... Պասմիր, Դմիտրի Տիմոֆեե-...

Երկու կանանց կրծքերը կրե-... Երկու կանանց կրծքերը կրե-... Երկու կանանց կրծքերը կրե-...

Թվում էր, թե այդ ամենից հե-... Թվում էր, թե այդ ամենից հե-... Թվում էր, թե այդ ամենից հե-...

...Գերագույն խորհրդի նստա-... ...Գերագույն խորհրդի նստա-... ...Գերագույն խորհրդի նստա-...

կայանում էր նրանում, որ ԽՍՀՄ-... կայանում էր նրանում, որ ԽՍՀՄ-... կայանում էր նրանում, որ ԽՍՀՄ-...

...1990 թվականի սեպտեմբե-... ...1990 թվականի սեպտեմբե-... ...1990 թվականի սեպտեմբե-...

ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ... ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ... ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ...

Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք... Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք... Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք...

ինչդիպի անթափույց լիսնու-... ինչդիպի անթափույց լիսնու-... ինչդիպի անթափույց լիսնու-...

ԹԵԿԵ ԶԵԻՆՔ ԼՈՒՄ: ԽՈՒՄ-... ԹԵԿԵ ԶԵԻՆՔ ԼՈՒՄ: ԽՈՒՄ-... ԹԵԿԵ ԶԵԻՆՔ ԼՈՒՄ: ԽՈՒՄ-...

...Եվ անհարկ 1998 թվա-... ...Եվ անհարկ 1998 թվա-... ...Եվ անհարկ 1998 թվա-...

միջինում, այլ Սահմանադրա-... միջինում, այլ Սահմանադրա-... միջինում, այլ Սահմանադրա-...

3ՈՒՆԵՍԿՈ-ի խոսքով լուրջությամբ... 3ՈՒՆԵՍԿՈ-ի խոսքով լուրջությամբ... 3ՈՒՆԵՍԿՈ-ի խոսքով լուրջությամբ...

ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ... ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ... ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ...

Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք... Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք... Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք...

թույլ սվեցին արդեն Ալիե կրստե-... թույլ սվեցին արդեն Ալիե կրստե-... թույլ սվեցին արդեն Ալիե կրստե-...

...Խորհրդային ողջ ժամանա-... ...Խորհրդային ողջ ժամանա-... ...Խորհրդային ողջ ժամանա-...

ԱՅՆ ՈՒՐԵՄՆ, ՆԱԽԻԶԵՎԱ-... ԱՅՆ ՈՒՐԵՄՆ, ՆԱԽԻԶԵՎԱ-... ԱՅՆ ՈՒՐԵՄՆ, ՆԱԽԻԶԵՎԱ-...

ինքնավարությունը չափազանց... ինքնավարությունը չափազանց... ինքնավարությունը չափազանց...

Յենց այստեղ էլ թաղված է... Յենց այստեղ էլ թաղված է... Յենց այստեղ էլ թաղված է...

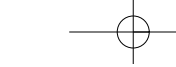
ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ... ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ... ՆԱԽԻԶԵԱՆՆԵՐ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ...

Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք... Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք... Ոչ թե սարածք, այլ հայրենիք...

Գյուլիսանի եւ Թուրմենչայի... Գյուլիսանի եւ Թուրմենչայի... Գյուլիսանի եւ Թուրմենչայի...

Ս.Ն.Յուսուպովի 22 հասրա-... Ս.Ն.Յուսուպովի 22 հասրա-... Ս.Ն.Յուսուպովի 22 հասրա-...

Ադրբեջանի ներկայիս սարած-... Ադրբեջանի ներկայիս սարած-... Ադրբեջանի ներկայիս սարած-...



դրվաներ, խրիզներ, խինալուզներ, թուրքեր, որոնք էլ մեծամասամբ ամրագրված աղբյուրներից են: Դա անվիճելի փաստ է: Ինչ վերաբերում է աղբյուրանական «թվաբանությանը», ապա, ինչպես գրել է Ռուդոլֆ Գիսնանյանը Շաբաթ Ազգային տասականությունը Աղբյուրանի դեպարտումը գիտական պարտականություն է փոխարինում է կրթությանը: Այլ կերպ ասած, Աղբյուրանը բնակեցնող մահմեդական ազգերի բոլոր ներկայացուցիչներին արհեստականորեն վերափոխում են աղբյուրանցիների, որոնց, կրկնում են, դեռ ոչ վաղուց անվանում էին «թուրքեր»: Լեւոնը նրանց անվանում էր «կովկասյան թաթարներ», Բրոնհուլզի էլ էֆրոնի համագիտաբանը՝ «աղբյուրանյան թաթարներ» կամ, նույն ժամանակ «ժա մահմեդականներ»:

...ՈՐՊԵՍՏԻ ՄԱԿ-Ի ԳԼԽԱԿՈՐ ԱՍՏՄԲԼԵԱՆ ԳԼՈՒԽ ՅԱՆԻ ՆԱԽԻՅԵԱՆԻ հայերի ցեղասպանության հարցից, մոտ է լավ լուրսերսցնող, թե ինչ կասարվեց Ղարաբաղի հետ Հոկտեմբերյան հեղափոխությունից հետո: ԽՍՀՄ-ի փլուզումը, բնականաբար, Աղբյուրանին հնարավորություն սվեց վերջնականապես ավերել համար Ղարա-

լինի, Ուկրաինայի միութենական հանրապետության կազմում ներառելու Դրասասանի դասական հարավի նշանակալից արածներ: Դա արվեց առանց հաստի առնելու բնակչության ազգային կազմը: Ինչ վերաբերում է ԼՂԻՄ-ին, ապա դեռևս 1930 թվականին Հայ եկեղեցու Արցախյան թեմի առաջնորդ Վրթանես սրբազանը նամակասարի միջոցով ս. Էջմիածին ուղարկեց հետազոտ. «Մեզ սկզբում ասացին, թե համաձայն տեղական աթոռի քաղաքի՝ ֆանդելու են միայն յուրաքանչյուր երկուրորդ եկեղեցին: Բայց ավերեցին համարյա բոլորը: Ենթադրվում էր Ղարաբաղի ղեկավարների համար խնդրանքի, ղափտանեցին ընդամենը մի ֆանդելի կիսականը սաճարներ, որոնց մեջ են Ամարասը՝ IV դար, Դադիվանը՝ IX դար, Գանձասարը՝ XII դար, Շուշիի Սուրբ Փրկիչը՝ XIX դար: Այսօրվա, ոչնչացվել են 112 եկեղեցիներ են 17 սաճարներ»: Ես են, որ Ղարաբաղի ազասազման առաջին իսկ օրերից (1994թ.) Հայ Առաքելական Եկեղեցու Արցախյան թեմի առաջնորդ Պարզեւ արք. Մարտիրոսյանի՝ Արցախի Հերոսի ցանկում հայրենիքի ազասազմված մասի ողջ արածում արդեն վերա-



կանգնվել է ավելի ֆան յոթանասուն եկեղեցի: Դրանց վերածնունդը Ես երանակվում է ես այսօր: Եվ այնուամենայնիվ թուրքալի էլ Աղբյուրանի դեպարտումը (ես առաջին տեղում նշում են թուրքալի, ֆանդի Մուսկալյան էլ Կարսում բոլոր փաստաթղթերը ստորագրվել են բացառապես թուրքերի կողմից), ողջովից հայոց դասնությունը, հայերի հայրենիքի ազասազմված մասն անվանում են «օկուպացված արած»: Նամանաթի համատեղ ստեղծմանը Դրասասանի նախագահ Վ.Վ.Պուտինը դեռևս 2006 թվականին կարենազույն հարց բարձրացրեց գործում կերտված «դասնական ճանաչողությունը դասնականությանը» անհրաժեշտության մասին: Եվ Ռուսաստանն անցավ գործողությունների: Բարձր մակարդակով ստեղծվեց հասուկ համաձայնողով՝ հակազդելու համար «դասնությունն ի վնաս Ռուսաստանի վերահսկողություն ավելի ու ավելի ազդեցիկ փորձերին»: Իսկ չէ՞ որ ձիսն նույնպիսի խնդիր է կանգնած մասե Հայաստանի առջեւ: ՊԱՏԱՅԱԿՄԵՆ Ե ԱՐԴՅՈՑ, ՈՐ ՄԻԱՅՆ ՅԱՆՈՒՆ նրա, որոշուցի դասնության մեջ խցկի «Աղբյուրան» բառը, Ալիե ավազը դեռ 1998 թվականին օրենսդրեն աղբյուրանցիների... ցեղասպանության համար ամբազան հասուկ ամսաթիվ՝ 1918 թվականի մարտի 31-ը, երբ դեռևս չէր կազմավորվել այդ միութ-

ենական (խորհրդային) հանրապետությունը: Ըստ Ալիեի, դարձվում է, բուլղարները Վարդիս Լեւոնի էլ Բաբկի Ժողովրդական կոմիտեի խորհրդի նախագահ Սեփան Շահումյանի գլխավորությամբ (անհեթեթսի համար հայ էր հարկավոր) «1918 թվականի մարտին իրագործել են ցեղասպանություն, ընդհանուր առմամբ ոչնչացնելով իրենց հարյուր հազար աղբյուրանցիները»: Իսկ այ Կրեմլում Լեւոնի թանգարանային բնակարանի դասնական է Անդրկովկասի մեծ ֆառեգ (անձանք են տեսել), որտեղ Աղբյուրան չկա: Միայն Հայաստան էլ Կրասան: Միջնորդ նր այսօր ողջ աղբյուրանական ժողովուրդը, մանավանդ երիտասարդ սերունդը, հավասուն է Աղբյուրանում իբր 1918 թվականի ցեղասպանության մասին այդ ողջ բարձրացնում:

Իրականում հենց 1918 թվականի սկզբին էլիզաբեթով է Շաբաթ կայարանների մոտակայքում տեղի ունեցավ 2000 զինվորների ահասարտ կոտորած (եւ փաստեն ցեղասպանություն) միայն այն դասնականում, որ նրանք ռուսներ էին: Խորհրդային ժամանակներում այդ մասին գրել են արգելված էր: Այն հերթին դասնական բարբարոսներն էլ ամրապահված են միայն դասնական հերթին, այլևս երիտասարդության համար ընդօրինակման սիրտի ասիզանի: Այդպես էլ ստացվեց: 2016 թվականի այն ամիսյան արյունոտ օրերին գնվեց մի աղբյուրանցի զինառաքող, որը, այսօր էլ ասած, ավելի հեռում գնաց իր «բուրձրացյան» ուսուցից: Նա ոչ միայն դարձավ կրտսեր հայկական զինվորի՝ ազգությանը եզրի 20-ամյա Զյարան Ստյանի գլուխը: Դժվար է մասկերացնել, որ մեր դասնական զինվորական համազգեստով մարդը, ԻԼԻՊ-ի սակավների նման, ձեռներում բռնած սանի կրտսեր գլուխ (թող ների ընթերցողն ինձ հարկադրված մասնավորից համար) էլ ցուցադրի այն ամբողջ ծաղրային վայնասունի սակ: Ցինիզը կրկնվեց. այն նույն մարդը, Աղբյուրանի նախագահը, դարձավ հանդիսավոր դասնականում, դեմքին ժողի խաղացնելով ոճրազորին է հանձնում Աղբյուրանի բարձրագույն ժամանակը: Այդ հրեապարտ զինվորը ցուցադրեցին աղբյուրանական հեռուստատեսությամբ: Իսկ աշխարհը Ես ընդունում է լռել: Իսկ համաձայնագրի երկրների նախագահներն ու արտագործնախարարները, անտեսելով այդ ամբողջ ժողովուրդը, հանկարծ հենց հիմա գալիս են այն եզրակացության, որ դեմք է ուրբան կարել է արագ լուծել Արցախի խնդիրը, հիմնվելով 1994-95 թվականների փաստաթղթերի վրա: Իսկ չէ՞ որ լավ հայերի է, թե այն ժամանակ ինչ էր կասարվում Ղարաբաղում եւ նրա օրը. ով սկսեց ել ինչպես ավարվեց դասնականը 1994 թվականին: Ինչպես հայերի է, այն ժամանակ հաղթական Հայոց բանակը դեմք է վերադարձնել (ի դեպ, առանց արյունահեղության) աղբյուրանցիների գավթած հայկական էրեզ, Բուզլուխ, Մանաչի գյուղերը, Շահումյանի օրանի սասնակ գյուղեր, լեգենդար Գեթաքենը, Մարսունաքենը

եւ Ես ուրբան, որոնց բաժին էր ընկել Նախիջեւանի ողբերգական ճակատագիրը: Բայց վերելից ինչ-որ մեկը կասեցրեց մեր հայրենիքի մասերն ու մեր հայրենակիցներին փրկելու փորձը: Այդ դասնականը ես խորապես համոզված եմ՝ բանակցությունների սեղանի օրը դեմք է մասկել միայն այն ժամանակ, երբ կրկերես կիմամներ, թե ինչով են ժողովուրդի իրողություններն այն բանից հետո, հենց որ թանգար չորանա թղթի վրա: Զանգի կասարվածներ չի հարուցում Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետության կազմավորման օրինականությունը՝ ազասազմված հայկական դասնական օրանների հետ միասին: ...Հայ եւ մերկայան մեծ գրող Վիլյամ Սարգսյանը, որի հետ երջանկություն են ունեցել երկարատեւ ճանաչողություններ կասարել Հայաստանը, Ռուսաստանը եւ Մեծբաղկասկանը, մի անգամ իր փրկելու հայրենի գրող Հրանտ Մաթևոսյանի ներկայությամբ ասաց. «Ես ծնվել եմ Ֆրեզոյում: Եվ մանկուց մասնում էի, թե Ամերիկան իմ հայրենիքն է: Բայց, երբ արդեն հասուն գրող լինելով այցելեցի իմ ծնողների եւ նախնիների տունը Բիթլիսում, ես հասկացա, որ իմ հայրենիքը Բիթլիսն է, որտեղ հիմա ամրանում են թուրքերը: Այդ ժամանակից ի վեր ես ուրբան մարդ դարձա: Ես համաձայն եմ Գյոթեի հետ, որը գտնում էր, որ «լուսավորյալ ժողովուրդների իսկական արիությունը կայանում է հանուն հայրենիքի ինքնագրաբերման գնալու դասնականություն մեջ»: Նույն էլ կասարվում է իմ բոլոր հայրենակիցների հետ, որոնք ցրված են բոլոր հինգ մայրցամաքներում»: ...Կես դարի ընթացքում ինձ վիճակվեց այցելել զրեթե բոլոր հայկական համայնքները բոլոր հինգ մայրցամաքներում: Եվ մեմոար համոզվեցի, որ, իրոք, չկա ավելի վեր հիվանդություն, ֆան հայրենիքի կարող: Հիվանդությունն այդ ֆրոնիկական է: Հայերը դրանից հավանաբար երբեք չեն ազասվելու: Սակայն դա չի նշանակում, թե խոսքը դասնական հայրենիքի կորստի հետ հազսվելու մասին է: Ես խորապես համոզված եմ, որ մեր ժողովուրդը դարձավ իրավունք չունի գերի սրվել «կասարված փաստի ֆեմոմենին»: Իբր՝ արդեն ուրբան է, իբր՝ գնացի մեկնել է, իբր՝ գործելն անօգուտ է: Ընդհանրապես: Միայն գործել: Ժամանակն է, որ մենք գիտենանք եւ դասնական աշխարհին, որ չկա Ղարաբաղի խնդիր: Կա Աղբյուրանի խնդիր, որն իրականացրեց Նախիջեւանի բնիկ հայերի հրեապարտ ցեղասպանություն: Իսկական աղաքեղ ոչ միայն ֆաղափական, սոցիալ-սեսական, ֆաղափացիական իրավունքներից, այլև ազգային դասնականությունից գրվելն է եւ նույնիսկ արածային մեկուսացումը: Մարդկության դեմ կասարված հանցագործությունների նկատմամբ վաղեմության ժամկետ չկիրառելու մասին Համաձայնագրի առաջին հոդվածը սկսվում է բարձրախուն տեղով. «Վաղեմության ոչ մի ժամկետ չի կիրառվում (ցեղասպանական) հանցագործությունների նկատմամբ, անկախ դրանց կասարման ժամանակից»: Այս- ➔ 10

Շեֆայնի Գիսաժողով Երեանում

Կազմակերպությանը Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի և Երեանի Պետական համալսարանի, եւ մասնակցութեամբ Մեծ Բրիտանիայից, ԱՄՆ-ից, Ճապոնիայից, Ռուսաստանից, Սերբիայից, Ռումինիայից, Հարավային Կորեայից, Հորդանանից, Օմանից, Հայաստանից եւ այլ երկրներից մասնագետների, հայ Շեֆայնիայի ընկերությունը միջազգային բազմազան Գիսաժողով է անցկացրել Երեանում՝ նվիրված Ռիչյամ Շեֆայնի մահվան 400-ամյակին:

«Հարաճեալության առեղծված» ընդհանուր խորագրի ներքո գիսաժողովի բացումը տեղի է ունեցել սեպտեմբերի 30-ին ՀԱՀ-ի Ալյան սրահում: Մասնակցել են նաեւ ուսանողները: Հոկտեմբերի 1-ին եւ 2-ին զեկուցումներ են տեղի ունեցել Երեանի գրականության եւ Արվեստի թանգարանում, որտեղ նաեւ ներկայացվել է հասույցը ցուցահանդես «Շեֆայնի հայ ընտանիքի 150 տարիների ընթացքում» խորագրով: «Շեֆայնի եւ կասարդականությունը» թեմայի շուրջ սեմինարին մասնակցել են Ռիչյամ Շեֆայնի, Ջեյսոն Բուրդը (Մ. Բրիտանիա), Ռոյս:

Նաիրա Շահվաղյանը (Հայաստան) եւ **Պրոֆ. Զարյա Ֆերանդը** (ԱՄՆ):

Երկրորդ «Շեֆայնի թարգմանություններում» սեմինարին իրենց մասնակցությունն են բերել Ռիչյամ Շեֆայնի, Սոնա Սեֆերյանը, Ռոյս: **Վարդան Վարդանյանը**, Ռոյս: **Վարդան Վարդանյանը**, Ռոյս: **Նաբալի Գոնչար-Խանջյանը** եւ **Հասմիկ Զասմի-Սեյմուրը** (Մեծ Բրիտանիա):

Հաջորդ օրը՝ «Շեֆայնի եւ վերածննդի դրաման» սեմինարին մասնակցել են Ռոյս: **Վահե Արսենյանը** եւ Ռոյս: **Աննա Խաչատրյանը**: Համակարգող՝ Ռոյս: **Անու Սեդրակյանը**: Զորող «Շեֆայնիայի դրամայի ազդեցությունը արեւելյան եւ Հարավային Եվրոպայում» թեմայով սեմինարին իրենց մասնակցությունն են բերել **Զսեմիա Զորոնոպոլուն** (Հունաստան), Ռոյս: **Զորիկա Բեկանովիչը** (Սերբիա) եւ Ռոյս: **Էմիլ Սիրբուլեսկուն** (Ռումինիա):

Իսկ ինքնուրույն սեմինարի ընթացքում ելույթներ են ունեցել **Բախար Հովակիմյանը** (Հայաստան), Ռոյս: **Կանո Կիմը** (Հարավային Կորեա) եւ Ռոյս: **Միկա Էպիմեոսը** (Ճապոնիա):

Երկուսրորդի՝ հոկտեմբերի 3-ին գիսաժողովը օգնականակվել է

Ամերիկյան համալսարանի Ալեք Մանուկյան սրահում: Ելույթ են ունեցել Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան **Ջուդիթ Մարգարե Ֆանվորթը**, ՀԱՀ-ի հունանիսար գիտությունների ֆակուլտետի ղեկավար, Ռոյս: **Թոմաս Սամուելյանը**, Ռոյս: **Զեթին Գեմեսին** (Մ. Բրիտանիա) եւ Ռոյս: **Դեմիլ Էդոյանը**:

Վեցերորդ եւ վերջին սեմինարը նվիրված է եղել գերմանական գրականության վրա թողած Շեֆայնի ազդեցությանը: Ելույթներ են ունեցել Ռոյս: **Արա Առաքելյանը** եւ Ռոյս: **Կառլեն Մահմանյանը**: Համակարգող՝ Ռոյս: Անու Սեդրակյան:

Խոսք են առել նաեւ **Պարոմիա Չակրավարթին** (Հնդկաստան) եւ **Նիկոլետա Սիմոնեթը** (Մ. Բրիտանիա):

Գիսաժողովը ողջունելի օգնականությունը կարելի է համարել անցյալ դարաւառը 70-80-ական թվականների մեծամասն Շեֆայնիագետ Ռուբեն Չարյանի կազմակերպած գիսաժողովներին եւ թատերական փառատոներին, որոնց հիշատակը ընդմիջ լուս էր նվազ մասնակցների օգնականությունը:

Ն. Ծ.



ԱՅՍՕՐ ՌԱԿ 95-ամյակի տոնական համերգ

Առաջիկա ուրբաթ օրը, հոկտեմբերի 7-ին, ժամը 19:00-ին, Օմերայի եւ բալետի ազգային թատրոնի դահլիճում տեղի կունենա տոնական համերգ՝ նվիրված Ռամկավար Ազատական կուսակցության 95-ամյա հոբելյանին:

Ծրագրում՝

- ❖ Թաթուլ Ալթունյանի անվան երգի-դարի ժամանակահատված
- ❖ Հայաստանի դարավեսի «Բարեկամություն» ժամանակահատված
- ❖ Գեորգ Դաբաթյան եւ դուդուկահարների խումբ
- ❖ Հայաստանի դարի ժամանակահատված
- ❖ Հասկանալի Տիգրան Զովաթյանի «Արալ Բ», «Կարինե», Արմեն Տիգրանյանի «Դավիթ Բեկ» օպերաներից: Մեծակասարներ՝ Դավիթ Բաբայանց, Միհայլի Հովակիմյան, Հովհաննես Ներսեսյան, նվագակցությամբ Օմերայի եւ բալետի թատրոնի նվագախմբի ու երգչախմբի: Դիրիժոր՝ Հարություն Արզումանյան:

Համերգի ընթացքում կցուցադրվի ՌԱԿ-ի դասական մասին վավերագրական 10 րոպեանոց վավերագրական ֆիլմ՝ երջանակահատակ հորեն Աբրահամյանի ընթերցմամբ: Հանդիսության տեղությունը՝ 1 ժամ 20 րոպե:

Մուսֆլ ապս 1:

Երեանում կկայանա Արարատ Դուկասյանի գրքի շնորհանդեսը



Հոկտեմբերի 19-ին, ժամը՝ 19:00-ին, Երեանի Պետական կամերային երաժշտական թատրոնում (հասցե՝ Պոչոյան 1, մրբանց 1) կկայանա Վալենտինայի «Արարատ» հայկական միության նախագահ **Արարատ Դուկասյանի «Փնտրուներ ճանադարին»** բանաստեղծությունների ժողովածուի շնորհանդեսը:

Հրատարակում է գրատեսչականությունը:

Վախճանվել է Մարտին Տերանյանը

Իննսուներորդ արեւելահայկական Վուստերի (Մասաչուսեթս) իր բնակարանում սեպտեմբերի 26-ին վախճանվել է մասնագիտությամբ աստիճանագրող, բայց հայ համայնքում ակտիվ հասարակական գործիչ եւ հայոց դասնական եւ ամերիկահայությանը վերաբերող գրքերի հեղինակ **Մարտին Տերանյանը**: Նա թարգմանել է հրատարակության եւ դաստիարակության կապակցում: Հայկական բազմաթիվ հիմնադրամեր, դասնական եւ կործանող (1996) խորագրով հասոյր, որտեղ ամփոփված են հոր հիշողություններն իր ծննդավայրի մասին: Հեղինակել է «Վուստեր Ամերիկա է Վուստերի հայկական համայնքի դասնականությունը» (1995), «Արեւելահայ ճակատի հրաւր մարդը» Ռոյս: Վարդապետ Հ. Գազանյան, Պետական վիճակագրական ռադիոկայան» (2007), «Նախագահ Կալվին Կուլիջը եւ հայ ուրբերի գործը» (2013-14), ինչպէս նաեւ «Հակոբ Պողոկոսյան՝ ամերիկահայ մարդուց» (2015) հատորները:

Յերադասանություն վերադարձնելի զավակը լինելով նա երբեք չի կարողացել մոռանալ իր մոր սարսափելի դասնականությունը եւ երկրորդ լուս սպիտակ դրանց մասին:

Ն. Ծ.

Շուսայ վաճառվում է կամ արժում է վարձով

ԱՎՏՈՏՆԱԿ

ՀԹԱ, Բ-4 թաղամասում:

Գինը՝ ըստ լիցենզիայի:

Պայմանավորվածություն:

094 854 744, (010) 74 28 48

«ԱՅԳ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԻՑ

Հրատարակւթեան ԻԳ արի Գիմնադիր եւ հրատարակիչ «ԱՅԳ ՕՐԱՄԵՐԻՑ» ՍՊԸ

Երեան 0010, Հանրապետութեան 47

e-mail: azg@azg.am, azg2@aminco.com

www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱՎՀՈՒՄ ԱՍԵՏԻԻՆԱԿ հեռ. 060 271117

Հավելորդական (գովազդ) հեռ. 582960,
060 271112

Լրագրողների սենեակ հեռ. 060 271118

Հրատարակիչ, ծառայութիւն հեռ. 060 271115

Շուրջօրեայ լրատւային ծառայութիւն
հեռ. 060 271114, 010 529353

Համակարգչային ծառայութիւն՝ «Ազգ» թերթի

Նիւսթեր չեն գրախօսուում ու չեն վերադարձուում:

Գ. արուլ յոդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը դասախառնաստութիւն չի կրում:

“AZG” Weekly
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 0010

Ն. Ծ.

«Ookla» ընկերության «Speedtest» հեղինակավոր հավելվածի հաշվարկներով՝ ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ի քոջային ցանցը ճանաչվել է ամենաարագագործը Հայաստանում

Լայնաւետր եւ քոջային ինտերնետի թեստավորում եւ ցանցային ախտորոշիչ հավելվածների շուկայի առաջատար «Ookla» ընկերությունն իր «Speedtest.net» ինտերնետ արագության չափման հավելվածի եւ իր կողմից մշակված այլ հավելվածների միջոցով կուսակում է սվայներ՝ հաշվարկելու աւադարի տարբեր երկրներում գործող ամենաարագ ինտերնետ մասնակարարող ընկերությունների եւ քոջային ցանցերը: «Speedtest» քոջային հավելվածը հասանելի է iOS, Android եւ Windows Phone լուսաֆոնների համար՝ ամեն օր իրականացնելով լայնաւետր 3G եւ 4G միացումների արագության մեկ միլիոն թեստավորում:

«Ookla»-ն հրատարակել է 2016թ. առաջին կիսամյակի սվայները՝ յուրաքանչյուր երկրում հարող ընկերություններին: Մուսֆ գործելով <http://www.speedtest.net/awards> եւ սեղմելով Հայաստանը խորհրդանշող կոճակը՝ կարելի է տեղեկանալ, որ Հայաստանում առաջին տեղում զբնդվում է ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ քոջային օմերտորը: Մասնակորարող են՝ այս հիմամբ սրամարդկող տեղեկություններում ավանդ է. «Հայաստանում առաջինը գործարկելով LTE ցանցը՝ ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ը օգնականակաբար եւ հետետղականորեն արվելացրել է իր ցանցի արագությունը՝ ֆողոֆային բնակավայրերում: Ներբեռնման արագությունը կազմում է 11.46 Մբ/վրկ, իսկ վերբեռնման արագությունը՝ 4.58Մբ/վրկ»:

ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ը «Speedtest»-ից շնորհակալական մամակ է սացել, որում ընկերությունը ճանաչվում է Հայաստանում քոջային ամենաարագագործ ցանցի օմերտոր: Սվայները սացվել են

երկրի տարածից քոջային ցանցի արագության արկելի ան 90 հազար թեսային փորձարկումների արդյունքում: «ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ը ներդրումներ է կատարել ցանցի կատարելագործման մղատակով իր բաժանորդներին ընձեռելով Հայաստանում ամենաարագ ցանցից օգսվելու հնարավորություն», նկատել է «Ookla» ընկերության «Speedtest» ծրագրի գործառնությունների MVP ռատատիսանսոն Ջեյմի Սիվեյնը:

«ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ի համար մեծ ռատիվ է «Ookla» ընկերության «Speedtest»-ի կողմից մրցանակ ստանալը: «Speedtest»-ի ամենախիստ չափորոշիչներով փորձարկումներով հաստատվել է, որ ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ի կողմից սրամարդկող ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների արագությունն ամենաբարձրն է՝ ներառյալ 3G եւ 4G ցանցերի միջոցով աղատակող: Այդ ցանցերի թե՛ ծածկույթի եւ թե՛ բազային կայանների թվի առուժով ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ ընկերությունը բացարձակ առաջատար է: Այս մրցանակը սրա հետեւ աղատույցն է», նկատել է ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ի գլխավոր սօրերն Ռալֆ Հիրիկյանը:

«Speedtest»-ն ինտերնետի օմերտորների գնահատման ամենալայն տարածում զսած ու ամենաընդունակավոր համակարգն է: Հարյուր միլիոնավոր սղատողներ աւադարհով մեկ օգսվում են «Speedtest»-ի ընձեռած հնարավորություններից: Ամեն օր իրականացնելով արկելի ան 8 միլիոն փորձարկում՝ «Speedtest»-ին հասանելի է ռատնում աւադարհում ինտերնետի որակի համարողական ռատիվը: Սվայները սացվում են վեց ամսվա ընթացքում յուրաքանչյուր օր տարբեր սարտե-

րից (մեկ սարտ մեկ փորձարկում սկզբում) արկած փորձարկումներից սացված սվայների միջինացման արդյունքում՝ աւադարհակաբար սվայլ տարածի համար: Այս մոտեցումը զգալիորեն մեծացնում է սացվող արդյունքների ճգնտեւությունը եւ սվազեցնում փորձարկումների կրկուրային եւ արդյունքերը փոխարկելու հետեւանմով կողմնակալ սվայները սացման հավանականությունը:

ՎիվաՄեյ-ՄՏՍ-ը Հայաստանում հեռադարհակցության առաջին օմերտորն է, որը 2010 թ. դեկտեմբերի 22-ին առաջին անգամ գործարկել է 4G/LTE ցանց: Այսօր ընկերության ցանցի ծածկույթն ընդգրկում է երկրում բնակեցված տարածի 46,6%-ից արկելի (արկելի ան 255 բազային կայանի միջոցով):

«Ookla» ընկերության «Speedtest» արագության չափման ծրագիրը սահմանում է լայնաւետր կադի որակի վերահսկման այնպիսի չափանիւի, ինչպիսիք են ճգնտեւությունը, ժողովրդակալությունը, ոյուրին օգսագործում եւ համարատասանվիճակարարությունը: Ընկերության լուծումները կիրառման են ընդունվել ինտերնետային ծառայություններ մատուցող գրեթե բոլոր ընկերությունների կողմից եւ օգսագործվում են հազարավոր փոքր ձեռնարկություններում, կառավարական կառույցներում, բուիերում եւ այնպիսի խոուր կազմակերպություններում, ինչպիսիք են «AT&T»-ն, «BBC»-ն, «Cisco»-ն, «Comcast»-ը, «FCC»-ն, «Reuters»-ը, «Time Warner»-ը, «Verizon»-ը, «Vodafone»-ը եւ «Vonage»-ը: